

У номері:

● 16 стор.

“У кращих зразках мистецтва” — Шевченківські дні у Малому Ходачкові.

● 3 стор.

Проектори — для покращення якості надання освітніх послуг.

● 11 стор.

Великогаївчани були посланцями Тернопільщини на Донеччині, в зоні АТО.

● 12 стор.

“Імо корисне” та інше важливе у “Здоров’ї”.

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль, вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35, 25 37 59
www.lanclaas.com.ua e-mail: office@lanclaas.com.ua

LANCLAAС

приватне підприємство

Землевласник-СЛ

- приватизація земельних ділянок
- землевпорядні та геодезичні роботи
- виготовлення кадастрових номерів

м.Тернопіль Пр-т. С. Бандери 34А, 2
вул. Кривоноса 10 (четвертий поверх)
тел. 52-02-07, 42-42-70, (067) 354-65-67

Газета Тернопільської районної ради

ПОДІЛЬСЬКЕ СЛОВО

16 сторінок

№13 (5168) П'ятниця, 25 березня 2016 року

Читаємо Шевченка

Учасники огляду-конкурсу читців поезії, присвяченого 202-й річниці від дня народження Тараса Шевченка, з в. о. начальника відділу культури Тернопільської РДА Любов'ю Шарган (крайня справа) і директором Тернопільського РБК Романом Сушком. 15 березня 2016 року.

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

Більше ста років постать Тараса Шевченка об'єднує українців. Шевченкове слово закарбувалося в глибинах героїчної і водночас трагічної історії України.

Воно збагачує духовно, пробуджує патріотичні почуття та національні ідеали, допомагає творити у своїй хаті “і правду, і силу, і волю”. 15 березня цього року в Тернопільському районному будинку

культури відбувся огляд-конкурс читців поезії, присвячений 202-й річниці від дня народження Тараса Шевченка, в якому взяли участь 32 конкурсанти із 17 закладів культури Тернопільського району.

За результатами конкурсу в номінації “виконавці-аматори та аматорські колективи” нагороди отримали Михайло Хома з Великокого Глибочка (керівник Роман Винник) — гран-прі, Андрій Павлик із Плотич (керівник Тетяна Заяць) — диплом I ступеня, Ростислав Новіков із Петрикова (керівник Надія Дитюк) — диплом II ступеня та Вікторія Коляса з Буцнева (керівник Роман Коломієць) — диплом

III ступеня. В номінації “мистецька надія” журі відзначило Марію, Богдана та Йосипа Каспрюків із Чистилова (керівник Надія Ремус), Софію Рудакевич із Драганівки (керівник Наталія Буцер), Івана Помазанського зі Смиківців (керівник Надія Осадчук), Людмилу Ханас із Романівки (керівник Ольга Сидор), Світлану Гоцуляк із Підгороднього (керівник Тетяна Лоїк) та Віталія Гнатіва з Забойок (керівник Христина Болешук).

У цей день у Тернопільському районному будинку культури відкрили фотовиставку “Розстріляний Майдан” київського фотографа, члена Національної спілки фото-

художників України Олександра Тимошенка, світлина якого допомогли знайти зниклих безвісти активістів Майдану і захистити в судах гідність загинув. Перед цим виставка побувала в Тернопільському обласному художньому музеї. “Ми не можемо повернути людей, які загинули під час Революції Гідності, — сказав, презентуючи експозицію директор Тернопільського обласного методичного центру народної творчості Володимир Сушко, — але ми можемо зберегти пам'ять про них”. Переглянути фото Олександра Тимошенка в Тернопільському РБК можна до 15 квітня.

Тернопільське районне комунальне підприємство “Селопроектбудсервіс”

Виготовлення проектів індивідуальних житлових будинків: розробка генеральних планів населених пунктів; детальних планів територій, всіх видів проектних робіт. Найнижчі ціни в регіоні.

м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 14
тел: (0352) 53-25-05, (068) 763-30-52, (066) 045-69-37.

НАСІННЯ

послуги по очистці насіння

СУМІШІ

для сінокосів, пасовищ та газонів усіх видів

КОМБІКОРМИ ТА КОНЦЕНТРАТИ

від виробника (Пан Курчак)

багаторічних, однорічних трав конюшини люцерни буркуну кукурудзи кормових та цукрових буряків сидеральних та медоносних культур трав'яні суміші для пасовищ та сінокосів газонні суміші усіх видів

для відгодівлі свійських тварин: курка-бройлер, курка-несучка, качки, гуси, свині, кролі, перепели

ПП «Тернопільнасіння»

с.Івачів Долишній, вул. Бригадна, 2/6
тел. (0352) 29-61-96, 29-61-41, (067) 909-01-90, (067) 742-19-34, (097) 299-39-99, (050) 377-24-84
nasin76@ukr.net, Ternopil_06@mail.ru

Низькі ціни!

Знижки для гуртових покупців!

• Місцеве самоврядування

• Оголошення

II пленарне засідання III сесії Тернопільської районної ради

14 березня цього року відбулося друге пленарне засідання третьої сесії Тернопільської районної ради VII скликання, яке провів голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко. В роботі сесії взяв участь голова Тернопільської райдержадміністрації Олександр Похилий. На порядку денному було два питання: про внесення змін до районного бюджету на 2016 рік та про надання матеріальної допомоги.

Перед розглядом першого питання голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко поінформував депутатів про те, що в 2016 році Державним фондом регіонального розвитку буде надано кошти на умовах співфінансування на три об'єкти в Тернопільському районі. Зокрема, передбачено реконструкцію будівлі колишньої котельні під народний дім у селі Ангелівка (кошторисна вартість — 449 тис. 793 грн.), капітальний ремонт спортивного залу в Ангелівській ЗОШ I-III ст. (кошторисна вартість 442 тис. 687 грн.) та реконструкцію даху приміщення загальноосвітньої школи в с. Почапинці (кошторисна вартість 5 млн. 998 тис. 566 грн.). Згідно з умовами, відповідно 10% і 15% кошторисної вартості об'єктів складають кошти районного бюджету.

З першого питання порядку ден-

Під час пленарного засідання (зліва направо) голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилий, голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко, заступник голови районної ради Микола Михальчишин.

ного інформувала начальник фінансового управління Тернопільської райдержадміністрації Світлана Марчук. Зокрема, Світлана Миколаївна зазначила, що для співфінансування зазначених об'єктів обсяг видатків загального фонду районного бюджету збільшується за рахунок вільного залишку коштів у сумі 133 тис. 900 грн., які спрямовуються Романівській сільській раді на два об'єкти в Ангелівці. 449 тис. 892 грн. на співфінансування реконструкції даху приміщення Почапинської школи спрямовується з видатків у межах обсягів спеціального фонду районного бюджету.

Сесія затвердила перелік об'єктів на 2016 рік на співфінансування видатків, які будуть проводитися за рахунок районного бюджету і внесла відповідні зміни до районного бюджету.

З другого питання депутатів інформувала голова постійної комісії з

питань соціально-економічного розвитку, фінансів і бюджету та міжбюджетних відносин Володимир Дзудзило. Розглянувши заяви громадян, які звернулися до районної ради, сесія затвердила рішення про надання матеріальної допомоги.

У "різному" депутат від Блоку Петра Порошенка "Солідарність" Володимир Крупницький акцентував увагу депутатів на необхідності докладання максимуму зусиль для пошуку можливостей ремонту доріг у селах району, в багатьох з яких дороги практично зруйновані, і ця проблема загострюється. Голова Тернопільської РДА Олександр Похилий зазначив, що зараз район очікує рішення Служби автомобільних доріг у Тернопільській області щодо суми коштів, які в цьому році Тернопільський район отримає для ремонту доріг. Тоді й стануть більш зрозумілими можливості вирішення цієї проблеми.

• Служу Україні!

Тернопільська РДА — Національній гвардії

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

22 березня цього року голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилий побував із робочим візитом у військовій частині 3002 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України в місті Тернополі, в ході якого ознайомився з потребами військовослужбовців.

Військова частина займає площу близько двох гектарів. За словами командира 2-го стрілецького батальйону, підполковника Віктора Шершуна, у військовій частині тривають роботи з покращення житлово-побутових умов солдатів. Облаштовано казарму на кілька десятків ліжок, лазню, тренажерний зал, кімнату психологічного розвантаження, їдальню, де проводиться повноцінне триразове харчування. Приміщення військової частини, збудоване в 1972 році, потребує зовнішнього ремонту, заміни вікон і дверей.

— Розроблена програма спеціальної бойової підготовки, — розповідає Віктор Шершун. — Робочий день триває з 8:30 до 17:45, враховуючи годину обідньої перерви. Відпрацьовуємо на практиці бойові завдання. На дозвіллі відвідуємо музеї, драмтеатр, переглядаємо патріотичні фільми, беремо активну участь у спортивних заходах. Солдати-контрактники нашого батальйону можуть навчатися в Харківській національній академії Національної гвардії України.

На виконання розпорядження голови Тернопільської облдержадміністрації від 1 березня 2016 року № 119-од "Про здійснення шефства над військовими частинами області" та розпорядження голови Тернопільської ОДА від 15 березня

Голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилий та командир 2-го стрілецького батальйону, підполковник Віктор Шершун на території військової частини 3002 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України в місті Тернополі.

2016 року № 144-од "Про внесення змін до розпорядження голови облдержадміністрації від 1 березня 2016 року № 119-од", найближчим часом Тернопільська райдержадміністрація укладе з військовою частиною договір про шефство та співробітництво.

— Допомога військовим — наш моральний обов'язок, — зазначає голова Тернопільської райдержадміністрації Олександр Похилий. — Воїни мають відчувати підтримку. Контрактна військова служба — хороша альтернатива мобілізації. Це, перш за все, гарантія стабільного грошового і

соціального забезпечення, вільний вибір місця та умов служби на всій території України, можливість зробити кар'єру військового. Контрактники Тернопільського району проходять службу в 44-й окремій артилерійській бригаді та військової частині 3002 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України в Тернополі. Всі, хто бажає служити за контрактом, можуть отримати інформацію про вакантні посади військових частин у Тернопільському об'єднаному міському військовому комісаріаті.

Тернопільський об'єднаний міський військовий комісаріат за адресою: вул. Тролейбусна, 5, проводить набір на контрактну службу чоловіків та жінок віком 18-60 років. Заробітна плата — від 7000 грн. Детальна інформація за тел. (0352) 43-58-19, майор Танасов Олександр Васильович, тел. (097) 263-48-57.

• Вітаємо!

Колектив ПП "Агрон" вітає з 50-річчям офіс-менеджера Любу Мирославівну КАРПУ.

В цей дорогий для серця день Бажаєм квітів і пісень, Від друзів — щирих привітань, Від зірок — здійснення бажань, Від сонця — світла і тепла, Щоб доля доброю була.

Вітаємо з днем народження лаборанта ТРТМО Оксану Богданівну ДРЕВНИЦЬКУ, лікаря-бактеріолога Людмилу Олександрівну БОЙКО, медсестер Любов Дмитрівну ЯКИМЕЦЬ, Галину Володимирівну КОЗАК,

Надію Михайлівну БРОНЕЦЬКУ, молодших медсестер Ольгу Миколаївну МАРХЕВКУ, Ганну Миколаївну ЮРІВ, Надію Афанасіївну БОБРИК, Наталію Михайлівну ТЕЛЕНЮК, лікаря загальної практики-сімейної медицини Ларису Петрівну ЛАЗУРКУ, лікаря загальної практики-сімейної медицини Великоберезовицької АЗПСМ Оксану Богданівну БОБЕЦЬКУ, лаборанта Великоберезовицької АЗПСМ Тетяну Орестівну ЦІЦЮРУ.

Бажаємо добра і довголіття, У кожній справі хай щастить, Вік щедрий, як калинове суцвіття, У злагоді і радості прожить.

З повагою — колектив районного територіального медичного об'єднання.

• На поверхх владі

Голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук звітував про 100 днів роботи облради.

100 днів Тернопільської обласної ради

Ірина ЮРКО.
Фото автора.

Тернопільська обласна рада нового скликання відзначила 100 днів роботи. Результати за цей період у понеділок, 21 березня, представив журналістам голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук.

Нагадаємо, Віктор Овчарук обраний головою Тернопільської обласної ради 8 грудня 2015 року. Уродженець Борщівщини, за фахом — лікар.

— За сто днів новообраної Тернопільської обласної ради VI скликання проведено дві сесії обласної ради — 5 пленарних засідань, — мовою цифр розпочав звіт Віктор Овчарук. — Прийнято 133 рішення. Затверджено 10 програм на період 2016-2020 років. Зокрема, у січні цього року обласна рада внесла зміни до Програми підтримки воїнів АТО та членів сімей загиблих під час проведення антитерористичної операції, — інформував Віктор Овчарук. — Фінансове забезпечення виконання заходів програми збільшено із 6, 3 млн. грн. до 8 млн. гривень з обласного бюджету. Рішенням обласної ради цю програму доповнено заходами, які передбачають надання дітям із сімей учасників АТО, які навчаються на платній формі навчання у комунальних навчальних закладах обласної ради, компенсації вартості їх навчання за рахунок коштів обласного бюджету. Для цього передбачається загалом виділити 477 тисяч гривень. На 2016 рік — 177 тисяч гривень для компенсації навчання восьми дітей.

Обласна рада працює і над тим, щоб комунальні аптеки області безкоштовно видавали ліки учасникам АТО — ці витрати будуть компенсуватися з обласного бюджету.

За словами Віктора Овчарука, 28 мільйонів гривень, може, не повністю, але сприятимуть вирішенню проблем довозу дітей до шкіл у сільській місцевості, адже понад 14 мільйонів спрямовано на закупівлю шкільних автобусів — 100% вартості за рахунок субвенції, а 13 млн. 800 тис. — на умовах співфінансування. Зазначимо, два автобуси за цією програмою планують придбати для Тернопільського району. Ще майже два мільйони підуть на придбання, зберігання і доставку підручників і посібників для учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

— Обласною радою прийнято рішення щодо розподілу залишків медичної субвенції, що становить близько 50 млн. грн., — сказав Віктор Овчарук. — Майже 16 млн. гривень віддамо на придбання витратних матеріалів — для лікування хворих з нирковою недостатністю методом гемодіалізу. На придбання інсулінів — майже 10 млн. У зв'язку з тим, що не відбулися процедури тендерних закупівель препаратів інсулінів фірми "Ново-Нордік", щоб забезпечити хворих на цукровий діабет медикаментами, в районі та обласний центр краю надійде 770 тисяч.

За словами голови обласної ради, 10 лютого ц. р. прийнято рішення про створення хоспісу на базі Плотичкої протитуберкульозної лікарні. "Зараз тут ведуться підготовчі роботи, — сказав Віктор Овчарук. — У травні хоспіс розпочне роботу".

Правову допомогу надаватимуть безкоштовно

Соломія ТКАЧУК.

У вівторок, 22 березня, в Тернопільському прес-клубі відбулася прес-конференція на тему: “Реформування територіальних органів юстиції та системи надання безоплатної правової допомоги, вдосконалення системи он-лайн послуг”.

У прес-конференції взяли участь начальник управління юстиції в Тернопільській області Едуард Кольцов, директор Чортківського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Марія Гамбаль та заступник директора Регіонального центру з надання безоплатної правової допомоги та відкриття 428 бюро правової допомоги на території нашої держави. Зокрема, зауважив, що

на Тернопільщині за цією системою працюють 80 спеціально підібраних адвокатів. Відтак, правову допомогу зможуть отримати навіть ті, кому не дозволяє фінансове становище.

У Тернопільській області бюро правової допомоги будуть створені у всіх районних центрах, як відокремлені структурні підрозділи вже існуючих центрів — Тернопільського, Чортківського та Кременецького.

Як зазначила Марія Гамбаль, створення бюро посилить правову спроможність громадян, оскільки жителі навіть невеличких містечок і сіл зможуть отримати юридичну консультацію.

Скористатися безоплатними послугами мають право інваліди, пенсіонери, люди з доходом менше прожиткового мінімуму, учасники АТО та ветерани війни, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, біженці, громадяни, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною та інші.

Бюро правової допомоги запрацюють вже з 1 липня цього року.

• Урожай-2016

У “МРІІ” стартувала весняна посівна кампанія

Минулими вихідними агрохолдинг “МРІЯ” розпочав посів ярого ячменю, під який загалом відведено 11,3 тис. га. Паралельно планують сіяти ярий ріпак — близько 9,5 тис. га.

“Сприятливі погодні умови та повна готовність у плані здійснених закупівель дозволили нам розпочати посівну навіть дещо швидше, ніж очікувалось. Ми почали сіяти ярий ячмінь і готуємось до посіву ярого

ріпаку. На черзі картопля, якої запланували посадити 2 тис. га”, — повідомив операційний директор “МРІІ” Віктор Кухарчук.

У плановій структурі збільшено частку посівів соняшнику, який минулого року “МРІЯ” сіяла вперше. Також “МРІЯ” сіятиме кукурудзу, сою, сорго на насіння, люцерну і силосну кукурудзу для потреб власного тваринництва компанії. Загалом у цьому році під ярі культури агрохолдинг відвів понад 86,5 тис. га, що на 35% більше, ніж торік.

Згасла зоря Миколи Ротмана

Березневі холодні вітри принесли сумну звістку — на 62-му році життя після короткотривалої хвороби, що стрімко прогресувала, завершив свій земний шлях заслужений журналіст України, публіцист, редактор, голова Тернопільської обласної організації Національної спілки журналістів України Микола Якович Ротман. Журналістська спільнота втратила доброго порадника, чесного і порядного товариша, організатора, керівника Тернопільської обласної організації НСЖУ, яку він очолював з 2002 року.

Микола Ротман народився 30 травня 1954 року в селі Велика Клітна, Красилівського району, Хмельницької області у сільській українській патріотичній сім'ї. У 1979 році закінчив факультет журналістики Львівського державного університету ім. Івана Франка. У студентські роки захоплювався східними єдиноборствами, був переможцем і призером багатьох всеукраїнських турнірів, майстром спорту України з карате, спортивним організатором факультету журналістики ЛДУ ім. Івана Франка. Творчий шлях розпочав на посаді відповідального секретаря хмельницької молодіжної газети “Корчагінець”. З 1985 року пов'язав свою журналістську долю з Тернополем. У редакції обласної газети “Вільне життя” пройшов шлях від заступника відповідального секретаря до заступника головного редактора. Деякий час працював у колективі редакції газети “Селянська доля”. Найплідніші роки журналістики Миколи Ротмана припадають на час, коли працював заступником, а згодом головним редактором однієї з перших на Україні демократичних газет — обласної газети “Свобода”. Колектив “Свободи” Микола Ротман очолював з 1995 по 2005 рік. У 2005 році став засновником і головним редактором незалежної газети “Четверта влада”. Три рази поспіль журналісти обирали Миколу Яковича головою обласної організації Національної спілки журналістів України. У 2006 році був нагороджений Почесною грамотою НСЖУ “Золота медаль української журналістики”, обласною премією ім. Івана Франка в галузі інформаційної діяльності. Написав ряд книг на крезнавчу тематику.

Він творив добро, і пам'ять про нього залишиться у наших серцях і в серцях тих, кому він передав свої знання, багатий життєвий досвід і мудрість. Нині в глибокому смутку і скорботі його мама Віра Макарівна, сестра Антоніна, син Олександр, дочка Надія. Висловлюємо рідним щирі співчуття. Лебединим пухом хай буде йому земля, а душі — вічний спокій.

Колектив редакції газети “Подільське слово”.

Колектив Байковецької ЗОШ І-ІІ ст. висловлює щирі співчуття вчителю початкових класів Галині Романівні Похилук з приводу тяжкої і непоправної втрати — смерті **батька**.

Голова Тернопільської РДА Олександр Похилий, начальник відділу освіти Тернопільської РДА Василь Цаль, директор Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст. Андрій Чернець з учнями і педагогами Мишковицької школи. 17 березня 2016 року.

Проектори — школам для покращення якості надання освітніх послуг

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

Наочність — важлива умова вдосконалення навчально-виховного процесу. Унаочнити навчальний матеріал можна за допомогою технічних засобів. Нещодавно відділ освіти Тернопільської РДА придбав за кошти районного і обласного бюджетів шість сучасних мультимедійних проекторів вартістю 12,3 тисячі гривень кожен для Великоберезовицької, Настасівської, Острівської, Великогаївської, Мишковицької та Почапинської загальноосвітніх шкіл І-ІІІ ступенів. Загалом у Тернопільському районі проекторами забезпечено півтора десятка шкіл.

— Пріоритетним напрямком розвитку освіти в Тернопільському районі є покращення якості надання освітніх послуг, — зазначає голова Тернопільської райдержадміністрації Олександр Похилий. — З цією метою програмою соціально-економічного розвитку Тернопільського району на цей рік передбачено ряд заходів. Сприяємо покращенню матеріально-технічної бази на-

Голова Тернопільської РДА Олександр Похилий і начальник відділу освіти Тернопільської РДА Василь Цаль (праворуч) передають директору Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. Галині Щепній мультимедійний проектор.

вчальних закладів. Відвідуємо школи, спілкуємося з освітянами, вивчаємо їхні потреби, намагаємося максимально допомогти у вирішенні проблем. Проектори спростять роботу педагогів,

зроблять уроки цікавішими та інформативнішими. Підтримуючи роботу навчальних закладів, ми підтримуємо дітей, які в майбутньому творитимуть історію нашої країни.

• **Статистична панорама**

* Чисельність населення в Тернопільському районі, за оцінкою, на 1 січня 2016 р. становила 67335 осіб, у т. ч. у міських поселеннях — 11578 осіб та сільській місцевості — 55757 осіб. Упродовж 2015 р. чисельність населення збільшилася на 699 осіб.

* Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) за 2015 р. становила 3462 грн. і зросла в порівнянні з 2014 р. на 30,8%. Станом на 1 лютого 2016 р. заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах Тернопільського району зафіксовано не було.

* У січні-грудні 2015 р. підприємствами та організаціями Тернопільського району за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 663,7 млн. грн капітальних інвестицій, що становить 18,8% загальнообласного обсягу.

* Станом на 1 лютого 2016 р. загальне поголів'я свиней в сільськогосподарських підприємствах Тернопільського району становило 76,9 тис. голів (на 22,8% більше, ніж на 1 лютого 2015 р.), великої рогатої худоби — 2,1 тис. голів (на 3,9% менше), у т.ч. корів — 0,8 тис. голів (на 8,9% менше).

Сільськогосподарські підприємства (крім малих) у січні 2016 р. реалізували аграрної продукції на

суму 62,4 млн. грн, що на 9,0% більше, ніж у січні 2015 р. Станом на 1 лютого 2016 р. на підприємствах, що здійснюють зберігання та переробку зернових культур і в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) було в наявності 40,7 тис. т зерна, що на 43,7% менше проти 1 лютого 2015 р.

* У 2015 р. підприємствами Тернопільського району реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на 796,2 млн. грн, що становить 6,7% загального обсягу реалізованої промислової продукції в області. Реалізація промислової продукції на одну особу населення в 2015 р. в районі становила 11991,3 грн (у 2014 р. — 8333,1 грн).

* У січні 2016 р. будівельними підприємствами Тернопільського району виконано будівельних робіт на суму 10,3 млн. грн., що становить 26,6% загального обсягу в області. У 2015 р. в районі прийнято в експлуатацію 135652 м² загальної площі житла, що в 2,7 раза перевищує обсяги 2014 р.

* У січні 2016 р. підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням вантажних перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями) виконано вантажооборот у обсязі 4,9 млн. ткм та перевезено 13,2 тис. т вантажів, що відповідно на 42,0% та 8,9% більше, ніж у січні 2015 р.

Пасажирським транспортом фізичних осіб-підприємців виконано пасажирооборот у обсязі 2,6 млн. пас. км, що на 2,7% більше, ніж у січні 2015 р. та перевезено 138,0 тис. пасажирів (на 5,5% менше).

* Обсяг експорту товарів Тернопільського району за 2015 р. становив 140,3 млн. дол. США, імпорту — 137,6 млн. дол. Порівняно з 2014 р. експорт зменшився на 19,7%, імпорт — на 13,8%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 2,7 млн. дол. (у 2014 р. також позитивне — 15,1 млн. дол.). Обсяг експорту послуг району за 2015 р. становив 24,6 млн. дол. США, імпорту — 1,4 млн. дол. Порівняно з 2014 р. експорт зменшився на 27,1%, імпорт збільшився на 19,5%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 23,2 млн. дол. (у 2014 р. також позитивне — 15,1 млн. дол.).

Обсяг унесених з початку інвестування в економіку Тернопільського району прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 31 грудня 2015 р. становив 5336,0 тис. дол. США, що на 13,0% менше обсягів інвестицій станом на початок 2015 р., та в розрахунку на одну особу склав 79,9 дол. (в області — 47,0 дол.).

Головне управління статистики у Тернопільській області.

• Анонс

Передплатуйте газету “Подільське слово” в електронній версії

Відтепер читачі газети “Подільське слово” можуть оформити передплату нашого видання в електронній версії.

Для цього необхідно надіслати на електронну адресу редакції: podilske_slovo@ukr.net

інформацію про себе (прізвище, ім'я, по батькові або назва організації чи підприємства, контактний телефон, вказати електронну адресу для направлення рахунку на оплату вартості передплати електронної версії газети). За допомогою мобільного теле-

фону, комп'ютера чи планшета читайте газету в будь-який зручний для Вас час і в будь-якому місці у день її виходу.

Ціна на електронну версію газети “Подільське слово” на 2016 рік **для населення — 61,70 грн., для організацій — 73,70 грн.**

• Єдина країна

Під час зустрічі великогаївчан з побратимами з Донеччини голова Тернопільської райдержадміністрації Олександр Похилій, Великогаївський сільський голова об'єднаної територіальної громади Олег Кохман, ідеологічний референт “Національного Руху Дія” Іван Сута, в. о. старости сіл Скоморохи, Прошова, Смолянка Петро Бондзюх, заступник голови РДА Андрій Колісник.

Донецько-тернопільське братання

Галина ЮРСА.

У Великі Гаї Тернопільського району прибула делегація з села Гранітне Донецької області. Якби не війна, ці люди, напевне, ніколи б не зустрілися. Річ у тім, що Гранітне знаходиться у зоні активних бойових дій.

Жителі Гранітного, особливо ті, що налаштовані проукраїнськи, не раз допомагали нашим бійцям. У взаємодопомозі довідалися одне про одного, а заодно, про село, область, край, де народилися та проживають. Виявилося, що люди однієї країни знають більше про закордон, ніж про тих, хто поряд. Це не єдиний український парадокс, про який історики ще скажуть своє вагоме слово. А поки що прості люди на рівні сіл прагнуть порозумітися, більше довідатись про свою ж культуру, звичаї, побут.

Перед великогаївською громадою виступили борець “Правого сектора” Андрій (“Лем”), житель Гранітного пан Ярослав та Великогаївський сільський голова об'єднаної територіальної громади Олег Кохман.

бібліотекою Надія Прийма. Аплодували самодіяльним артистам з Великих Гаїв — народному хору під орудою Івана Виспінського, дитячим колективам “Домісольки” (керівник Марія Ярема), “Первоцвіт” (Михайло Качан), ведучій Ользі Варварів, читцю Богданові Хімію, виконавцю Володимир Депутату, усім іншим юним танцюристам та співакам, які разом з своїми наставниками вклали багато праці, щоб так успішно виступити та потішити своїх односельчан та гостей з села Гранітне Донецької області.

Перед великогаївським товариством, що зібралося на урочини, виступив громадський діяч з Гранітного пан Ярослав, який розповів про ситуацію у прифронтовому селі. Про те, що люди втомилися від війни. Шкода, сказав донецький гість, що ми так мало знаємо один про одного. Такі поїздки донеччан на Західну Україну, знайомство з культурою,

економікою, просто дружні взаємини сприятимуть тому, що ми, хоч запізно, але відчуємо себе народом соборної держави України, незалежно від того, на якій мові говоримо чи в якому храмі молимося до Всевишнього.

Тепло зустріли присутні молодого бійця восьмого добровольчого батальйону Андрія (“Лем”). Цей хлопець ще зовсім юний на вигляд, але вже знає гіркоту втрат, запах пороху. Андрій наголосив, що влітку у Великих Гаївх проводитимуться юнацькі вишколи. Борець закликав усіх чоловіків, хто може тримати зброю, стати на захист Вітчизни у цей непростий шлях, не їхати за кордон чи ховатися за матеріні та жінчини спідниці. Адже українська незалежність та соборність, як ніколи, у небезпеці.

Донеччани та представники громади Великих Гаїв накреслили плани співпраці. Наступною буде поїздка великогаївчан до Гранітного.

• Акції

Призери змагань із настільного тенісу — школярі Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. із наставником Андрієм Чернецьким (праворуч) і методистом Тернопільського РМК Анатолієм Івасюком.

У залік ХХ спортивних ігор школярів Тернопільського району

Василь ЗАТОРСЬКИЙ, завідувач сектору молоді та спорту Тернопільської РДА.

У Почапинській ЗОШ І-ІІІ ступенів та НВК “Дичківська ЗОШ І-ІІ ступенів-ДНЗ” під егідою Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України в рамках акції “Творімо милосердя разом” відбулися змагання з настільного тенісу в залік ХХ спортивних ігор школярів Тернопільського району.

Серед загальноосвітніх шкіл І-ІІІ ступенів призерами стали команди Почапинської, Мишковицької, Товстолузької та Великоглибочецької шкіл. Серед ЗОШ

І-ІІ ступенів найкращі результати продемонстрували Плотицька, Йосипівська, Стегниківська школи, НВК “Грабовецька ЗОШ І-ІІ ст.-ДНЗ”, НВК “Домагорицька ЗОШ І-ІІ ст.-ДНЗ”, НВК “Дичківська ЗОШ І-ІІ ст.-ДНЗ”. Переможці змагань в особистому заліку нагороджені грамотами та призами Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України.

— Важливо проводити спортивні змагання серед молоді, — зазначила голова Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України Ольга Нижник, — адже це забезпечує здоров'я нації.

• Vivat!

Учитель математики та інформатики НВК “Домагорицька ЗОШ І-ІІ ст.-ДНЗ” Тетяна Долішна і учениця 9 класу Марія Кореньовська.

Наші таланти — наша гордість

Іванна ШИМКО, педагог-організатор НВК “Домагорицька ЗОШ І-ІІ ступенів-ДНЗ”.

Як відомо, талановиті діти — талановиті в усьому. Діти — наше майбутнє, майбутнє нашої держави, на них уся надія.

Розвитком творчих здібностей обдарованих дітей займаються вчителі НВК “Домагорицька ЗОШ І-ІІ ступенів-ДНЗ”. Педагогічні працівники шукають саме творчих, креативних і нестан-

дартно мислячих дітей.

Завдяки любові до дітей вчитель математики та інформатики Тетяна Долішна творчим підходом до уроків зі свого предмету добре підготувала ученицю 9 класу Марію Кореньовську до обласної учнівської олімпіади з інформаційних технологій. Марія посіла І місце на районному етапі олімпіади і ІV на обласному.

Педагогічний, учнівський і батьківський колективи щиро вітають Марічку і Тетяну Петрівну, бажають не зупинятись на досягнутому, ставити перед собою високі цілі та досягати нових вершин.

21 березня виповнилося 80 років нашій дорожній мамі, бабусі, прабабусі **Марії Михайлівни ЛОЗІНСЬКІЙ** з с. Товстолуг Тернопільського району. Щиро бажаємо, щоб кожен день Вашого життя, матусю, був наповнений сонцем, здоров'ям, теплом, а віра, надія й любов щоб завжди зігрівали Ваше серце. Господнього Вам благословення.

Зичимо здоров'я від води джерельної, Багатства — від землі святої, Неба голубого, хліба запашного, Радості від дітей, поваги від людей. Хай сонце Вам щиро сміється, Хай все у житті удається, Хай щастя завжди Вас знаходить, Здоров'я і радість у хату приходять. Хай Вас зігриває людська доброта За все, що зробили за свої літа. Щоб Ваші стежини стелив дивоцвіт На многая, многая, многая літ!

З повагою і любов'ю — діти, внуки, правнуки.

Вітаємо з 50-річчям **Василя Васильовича БЛАЖЕВСЬКОГО** з с. Біла Тернопільського району. Якби в словах була пророка сила, А в серці чарів полум'я цвіло, То ми б для Тебе все в житті зробили, Щоб дня в житті сумного не було. Достатком хай оселя буде повна, Нехай скликає рідних і гостей, А Ти здоровий і щасливий Зустрінеш ще столітній ювілей. Нехай Тебе охороняє Матір Божа Від злих людей і різних бід, Ісус Христос нехай здоров'я посилає На многая і благая літ!

З любов'ю і повагою — дружина Жанна, сини Роман і Павло, невістка Наталя, онука Каролінка, батьки, похресники, брат Віктор з сім'єю, друзі і вся родина.

Перший заступник начальника головного управління ДФС у Тернопільській області Віталій Дума (праворуч) та начальник відділу комунікацій ГУ ДФС у Тернопільській області Михайло Монастирський.

Акцизний податок суттєво наповнює місцеві бюджети

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

З метою протидії злочинам у сфері зовнішньоекономічної діяльності та тіньового обігу підакцизної продукції Державна фіскальна служба України продовжила в цьому році проведення операцій “Рубіж” та “Акциз”. Про це під час брифінгу повідомив перший заступник начальника головного управління ДФС у Тернопільській області Віталій Дума.

За інформацією Віталія Романовича, торік на Тернопільщині сплачено близько 205 мільйонів акцизного податку, за січень-лютий цього року — 32 мільйони гривень. “Згідно з нормами Податкового кодексу України, під час імпорту тютюнової сировини сплачується акцизний податок за ставкою 399 гривень 84 копійки за кілограм, — зазначив Віталій Дума. — Співробітники податкової міліції ГУ ДФС України в Тернопільській області встановили факт ухилення від сплати акцизу в розмірі 26,7 мільйона

З днем народження щиро вітаємо завідувачу клубом с. Драганівка **Наталю Михайлівну БУЦЕР** та завідувачого клубом с. Івачів Горішній **Ярослава Богдановича БОГАТЮКА**.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, особистого щастя, яскравих успіхів та здійснення найзаповітніших мрій. Нехай кожен день буде осяяний високим злетом душі, а добре самопочуття і гарний настрій стануть запорукою Вашого процвітання. Мир, злагоди, шани, любові та достатку у Вашому домі!

З повагою — працівники відділу культури Тернопільської РДА, Тернопільського РБК, районна організація профспілки працівників культури.

Вітаємо з днем народження **Віктора Васильовича БЛАЖЕВСЬКОГО** з Тернополя.

Щоб горе дороги до Тебе не знало, Щастя промінням Тебе осяяло, Чистої Тобі джерельної води І ніякої в житті біді.

З любов'ю і повагою — дружина Люба, сини Володимир і Назар, невістка Людмила, батьки, онук Владислав, брат Василь з сім'єю, друзі і вся родина.

Надсилаємо сердечні вітання з нагоди 50-річчя завідувачу клубом с. Острів **Богданні Теодозіївни ХОЄЦЬКІЙ**.

Бажаємо міцного здоров'я, духовних і фізичних сил, невичерпної життєвої наснаги, тепла і затишку у Вашій оселі. Нехай роки залишають тільки світлі спогади, а майбутнє дарує ще багато щасливих літ, сповнених радості, добра, надії.

З повагою — працівники відділу культури Тернопільської РДА, Тернопільського РБК, районна організація профспілки працівників культури.

Акценти

Любомир Стринаглюк — автор книги “Знаки часу. Розпізнавання” та (зліва направо) голова профспілкової організації працівників культури Тернопільського району, провідний методист центральної бібліотеки Любов Бик, директор Чернелево-Руської ЗОШ І ст-дитячого садка Світлана Гоч, директор Тернопільської районної централізованої бібліотечної системи Ольга Василюк під час презентації.

Знаки часу

Надія МИКОЛАЄНКО, завідувача методично-бібліографічним відділом центральної бібліотеки Тернопільського району.

Любомир Стринаглюк є званою людиною на Івано-Франківщині, поет, літературознавець, журналіст, засновник мережі книгарень духовної літератури “Назарет”, лауреат літературної премії ім. Василя Стефаника, активний громадський діяч. Пан Любомир проводить зустрічі з молоддю, ділиться своїм досвідом та баченням світу. Цими березневими днями він презентував у центральній бібліотеці Тернопільського району свою книгу “Знаки часу. Розпізнавання”.

У світі сьогодні багато окультних талісманів, амулетів та інших “штучок”, призначених, нібито, для допомоги, порятунку і захисту. Насправді ж вони притягують біду і становлять реальну небезпеку.

В Євангелії немає жодної вказівки носити талісмани. Тому треба замислитись, для чого різноманітні магічні знаки так настирливо, так активно сьогодні культивують. Відповідь на поверхні: для того, щоб відвести людину від поклоніння розп'ятому Христові, щоб знищити християнську віру і накликати прокляття на голови нерозважливих людей. Вміння розуміти і тлумачити “знаки часу” — насуцна умова виживання у ХХІ сторіччі. Книга Любомира Стринаглюка “Знаки часу. Розпізнавання”

практикує деякі символи і знаки.

Автор цікаво розповів, чому описані в книжці знаки, жести, амулети, емблеми, речі, якими ми себе оточуємо, є небезпечними для нас та наших близьких. Для того, щоб завадити магії руйнувати своє життя, слід привести його у відповідність зі Словом Божим.

Зустріч пройшла у формі діалогу, була надзвичайно інформаційно насичена життєвими порадами та історіями. Присутні зрозуміли, що захоплення талісманами і символами є проблемою сьогодення, яку не варто ігнорувати. Автор подарував свою книгу районній бібліотеці, а працівники бібліотек району придбали 12 примірників книг, які запропонують своїм користувачам.

Учасники конференції “Про засади запобігання і протидії корупції” — учні 10 та 11 класів Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст. у бібліотеці-філії с. Мишковичі.

Школярі проти корупції

Галина ДУДАС.

4 березня за сприяння вчителя історії Мишковицької школи Марії Сирник у сільській бібліотеці-філії с. Мишковичі відбулася конференція на тему “Про засади запобігання і протидії корупції”. Учасниками конференції були учні 10 та 11 класів Мишковицької школи.

Конференцію розпочала вчитель історії Марія Сирник, яка

зазначила, що корупція залишається надзвичайно серйозною проблемою для України. Зростання цього зла “роз'їдає” моральні засади суспільства, негативно впливає на правову захищеність громадян, несе загрозу безпеці держави, знижує авторитет України на міжнародному рівні. Активними учасниками конференції були учні 10 класу Марія Пастух, Марія Познанська, Тетяна Греськів, Неля Гвоздик, Марина Славська, Христина Остапів та Мар'яна Шуптарська. Доповненням до конференції

стала презентація “Про засади запобігання і протидії корупції”, яку підготувала завідувача бібліотекою, автор цих рядків. Учасники конференції мали змогу переглянути відеофільм “Підкорення”. Підвищення ефективності боротьби з корупцією, на наш погляд, потребує вирішення цілої низки питань політичного, економічного, правового та організаційного характеру. На допомогу у використанні матеріалу стала мережа Інтернет, яка безкоштовно працює в Мишковицькій бібліотеці-філії.

Видання Байковецької об'єднаної
територіальної громади

№10

Об'єднана
громада

БАЙКІВЦІ • ГАЇ ГРЕЧИНСЬКІ • ДУБІВЦІ • КУРНИКИ • ЛОЗОВА • СТЕГНИКІВЦІ • ШЛЯХТИНЦІ

Масив Русацька с. Байківці.

• Вітаємо!

• Контрольна для дорослих

Щиро і сердечно вітаємо з днем народження депутата Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади, провідного спеціаліста фінансово-господарського відділу Байковецької сільської ради **Любов Михайлівну СКИБЛЮК**.

Хай квітує доля у роках прекрасних,
А життя приносить радість і любов.
Миру і здоров'я, злагоди і щастя,
Многая літа Вам знов і знов.
Хай Вас обминають невдачі і грози,
Хай тільки від радості з'являються сльози,
Ми Вам посилаєм ці вдячні слова,
А Бог хай дарує многії літа!

3 повагою – колектив Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

Від щирого серця вітаємо з днем народження водія Байковецької сільської ради **Миколу Степановича ФЕРЕНЦА**.

Бажаємо здоров'я, добра, довголіття,
Хай вистачить щастя на ціле століття,
Хай скрізь буде лад: на роботі, в сім'ї,
І радість на серці, і хліб на столі.

3 повагою – колектив Байковецької сільської ради.

• Стратегії

Кожна об'єднана громада
гарантовано отримає
кошти державної
субвенції на розвиток
інфраструктури

До бюджетів об'єднаних громад кошти державної субвенції на розвиток інфраструктури перераховуватимуться вже з наступного місяця. Про це повідомила заступник директора Департаменту з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади Мінрегіону Людмила Даменцова під час прямого ефіру на Українському радіо.

тивно. Для цього громади повинні мати план соціально-економічного розвитку з переліком проектів, на реалізацію яких вони планують витратити ці кошти.

Людмила Даменцова також зазначила, що процес реалізації таких проектів буде публічним та прозорим: «Громади не лише щомісячно звітуватимуть перед Мінрегіоном, як головним розпорядником коштів, про хід використання коштів, доцільно оприлюднювати і відповідну інформацію у відкритому доступі на своїх офіційних сайтах».

Нагадаємо, що 16 березня постановою Кабінету Міністрів України було затверджено порядок і умови надання субвенцій з державного бюджету до місцевих бюджетів на формування інфраструктури об'єднаним громадам. Раніше Мінрегіон запропонував об'єднаним громадам типову структуру плану соціально-економічного розвитку, необхідного для отримання державної субвенції.

За інформацією прес-служби Мінрегіону України.

Соломія ТКАЧУК.
Фото автора.

На сесії Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади 22 грудня 2015 року прийнято рішення про створення Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Керівником центру призначено Оксану Ігорівну Яріш.

– Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Байковецької сільської ради надає соціальні послуги дітям, молоді та сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах, сім'ям учасників АТО, – розповіла нашому кореспонденту Оксана Яріш. – Найважливішим завданням установи є виявлення та облік людей, які потребують соціальної та психологічної допомоги. На сьогодні повністю узагальнено банк даних за категоріями населення Байковецької сільської ради.

Наразі у Центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Байковецької сільської ради під соціальним супроводом перебуває 29 сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, на соціальному обслуговуванні – 36 сімей учасників антитерористичної операції на сході України, які отримують необхідну соціальну та психологічну підтримку. На обліку в центрі перебуває 49 багатодітних сімей, 26 сімей, у яких виховуються діти-інваліди, три сім'ї, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 54 неповні сім'ї. Окрім того, на території об'єднаної територіальної громади успішно функціонує прийомна сім'я, в якій батьки виховують трьох рідних та двох при-

Керівник центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Байковецької сільської ради Оксана Яріш у робочому кабінеті.

йомних дітей.

– Щиро вдячна засновникам нашого центру – Байковецькій сільській раді, яка забезпечила нас усім необхідним для ефективної роботи: приміщенням, меблями, оргтехнікою, створивши оптимальні умови праці, – каже Оксана Яріш.

Станом на кінець березня ц. р. у центрі працює троє працівників. Зокрема, жителями Байківців опікується Людмила Кулик, у Галини Думи під наглядом територія сіл Стегниківці та Дубівці.

– Людмила Кулик має чималий досвід роботи у соціальній сфері, – розповідає про колег Оксана Яріш. – Галина Дума – молодий та ініціативний спеціаліст, завжди активна і завзята в усіх справах.

За словами керівника центру

• Show must go on

Театрали Дубівців готують прем'єру

«... Діло з грушею скінчилось несподівано. Груша всохла, і дві сім'ї помирились. В обох садибах на-стала мирнота й тиша» (Іван Нечуй-Левицький).

Чи помирились Кайдаші? Чи настали мир і тиша в оселях братів? Переконайтеся на власні очі під час прем'єри вистави “Кайдашева сім'я” за мотивами однойменного твору Івана Нечуя-Левицького 26 березня о 18 год. в клубі села Дубівці. Вхід безкоштовний.

Дійові особи та виконавці:
Кайдаш – Ігор Галапун;
Кайдашиха – Лариса Дольна;
Карпо – Богдан Уніят;
Лаврін – Андрій Ліщинський;

Довбиш – Володимир Білик;
Довбишка – Алла Тарнавська;
Мотря – Оля Турчин;
Мелашка – Надія Галапун;
Баба Паражка – Галина Сенік;
Баба Параска – Галина Дума;
Дівчата: Ольга Ліщинська, Ва-

сила Могильська, Вікторія Васильчишин, Анастасія Флисник, Катерина Волошин;

Діти: Назар Лучкевич, Лілія Гнатів, Тетяна Флисник, Дмитро Боднарчук.

Режисер вистави “Кайдашева сім'я” – організатор творчого процесу, генератор ідей постановки Галина Ільків.

П'єса “Кайдашева сім'я” – яскраве масове видовище, що передає драму та комедійність життя українців, одвічну проблему старшого та молодшого покоління, особливо, коли перетинаються поняття “моє” і “не моє”. Сюжет вистави охоплює події, що відбулися у великій сільській родині Кайдашів. Тут сміх лунає крізь сльози і напaki. Комічні і драматичні ситуації, у які потрапляють персонажі, взяті з життя.

Мар'ян Гарбуз: “Працівникам сфери культури треба бути готовими, що з покращенням умов праці зростуть і вимоги”

Про особливості роботи будинку культури с. Байківці в рамках об'єднаної територіальної громади, про участь у депутатській роботі, про сім'ю і цікаве дозвілля – наша розмова з директором будинку культури с. Байківці, депутатом Байковецької сільської ради Мар'яном Гарбузом.

Довідково. Мар'ян Гарбуз хоч і є уродженцем села Улашківці Чортківського району, дитинство і доросле життя прожив у Байківцях. У 80-их роках батьки переїхали у Байківці. Мама Віра Мар'янівна – випускниця Чортківського медичного училища, певний час працювала у Байківцях фельдшером, нині живе у Венеції (Італія). Тато працював комбайнером у колишньому колгоспі в Байківцях. Коли Мар'яну Васильовичу виповнилося 13 років, батько трагічно загинув. Старший брат Михайло нині займається будівельною справою, живе у Байківцях.

— **Мар'яне Васильовичу, цьогоріч Ви маєте унікальну нагоду – працюєте в новому форматі місцевого самоврядування – в об'єднаній територіальній громаді. Розкажіть, будь ласка, про цей досвід.**

— Радикально поки що процес роботи будинку культури с. Байківці не відрізняється від того, який був під час підпорядкування відділу культури Тернопільської райдержадміністрації. Наразі продовжуємо виконувати звичні обов'язки. Нині проводимо ремонтні роботи в будинку культури, окремі приміщення будуть переобладнані під кабінети адміністрації сільської ради. Впевнений, тенденції розвитку культури в рамках Байковецької об'єднаної територіальної громади позитивні. Треба бути готовими, що з покращенням умов праці і фінансового становища, вочевидь, зростуть і вимоги до роботи працівників закладів культури.

4 квітня цього року мають призначити начальника відділу культури Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади. Плануємо, що на День матері, який в Україні прийнято відзначати в другу неділю травня, у БК с. Байківці проведемо спільні урочистості з усіма закладами культури об'єднаної громади. Нам, байківчанам, зараз легше, бо маємо порівняно хорошу матеріальну базу, в інших же клубах та будинках культури об'єднаної громади з цим вкрай скрутно, треба багато грошей на їх бодай мінімальне оснащення, не кажучи вже про ремонт приміщень. Нещодавно передали з будинку культури с. Байківці у Шляхтинський клуб більярдний стіл.

— **Яким був шлях Вашого приходу на роботу в будинок культури?**

— Спочатку я не планував працювати у сфері культури, першу освіту здобув за спеціальністю бухгалтера. Деякий час працював за фахом у колгоспі в Байківцях, але через затримку в зарплаті перейшов працювати у будівельну сферу. З часом відкрили з старшим братом Михайлом власний будівельний бізнес. Коли у будинку культури с. Байківці з'явилася вакансія директора, сільський голова Анатолій Кулик запропонував мені цю роботу. Погодився. Здобув відповідну освіту. У серпні цього року виповниться сім років, відколи очолюю Бай-

Мар'ян Гарбуз із сином Назаром (перший зліва) та племінником Дмитром під час перегляду футбольного матчу на стадіоні м. Тернопіль.

Директор будинку культури с. Байківці Мар'ян Гарбуз з дружиною Зоряною та синами Святославом (4 роки) і Назаром (8 років). Молода сім'я проживає на масиві Русанівка в Байківцях.

ковецький будинок культури.

— **Мар'яне Васильовичу, Ваші сини беруть приклад з батька – тягнуться до мистецтва?**

— Скоріше всього, мистецькі атрибути ближчі до душі молодшому Святославу. Назарова стихія – спорт, зокрема, футбол. Він досконало знає імена європейських футболістів, до яких команд вони входять та які позиції посідають в різних рейтингах.

— **Знаю, у Вас є дуже цікаве хобі – догляд за екзотичними породами тварин.**

— Тяга до господарки у мене проявилася ще в дитинстві. Мабуть, це захоплення передалося від дідуся Мар'яна, на честь якого мене назвали, у свій час він тримав поштових голубів, неймовірно сильних, які могли долати далекі дистанції.

— **На яку, все-таки, відстань можуть відлітати голуби?**

— Одного разу упіймав англійця породи “Дефал” з відповідним клеймом – металевим кільцем на лапі. Птах, вочевидь, мав долетіти в Англію, але чомусь його “джі-пі-ес навігатор” вийшов з ладу. Він виснажився і впав у Байківцях. Найбільше голубів збиває з толку погода, адже їхній основний орієнтир – сонце. У хмарні дні, в дощ чи бурі голуби втрачають орієнтацію в просторі.

— **Ви пробували надсилати повідомлення голубом?**

— Ні. Колись, кажуть, голубів так використовувала військова розвідка. Але в суспільстві існує дещо викривлене уявлення про “роботу” поштових голубів: неможливо, що голуб полетів з повідомленням куди йому скажуть, голуб може лише повернутися додому.

— **Птахівництво на Тернопіллі – досить розвинене явище.**

— У мене є друзі-птаховоди з

найвіддаленіших куточків України, які по-доброму заздять тернополянам за можливість широко представити своїх птахів та інших тварин на по-вноцінному пташиному ярмарку. У кожну останню неділю місяця у Тернополі, на території авторинку на вул. Микулинецькій відбувається пташина виставка. Найближча, до речі, 27 березня.

— **Мар'яне Васильовичу, кого купили першим у свою господарку?**

— Близько десяти років тому придбав кроленя породи “Бельгійський Велетень”, яке коштувало 250 гривень – шалені гроші на той час. До прикладу, долар США вартував тоді 5 грн.

— **Чим особлива ця порода кролів?**

— Мені подобається вигляд дорослого “Бельгійського Велетня”. Нині дорослий кріль цієї породи коштує від 4 до 5 тисяч гривень.

— **Як Ви перейшли до птахівництва?**

— З часом почав отримувати прибуток від продажу тварин, деякі породи обмінював. Одного року кролів розвелось більше сотні голів, було вже поза десять різних порід: “Фландер”, “Німецький Метелик” або “Строкач”, “Каліфорнієць”, “Новозеландець”, “Бургундець”, “Панон”, “Шиншила”, “Чеське Срібло”, “Полтавське Срібло”, декоративні кролики. Зараз маю лише двох кроликів породи “Червоний Новозеландець”. Найдорожча порода, яку купував, це “Чеське Срібло” – 6 років тому за самця заплатив 900 гривень. Розведення кролів – надто непевна справа, ці тварини можуть раптово і масово гинути, тоді дуже легко можна розчаруватися у бажанні розводити будь-що. Тому в один момент вирішив віддати перевагу птахам. Зокрема, розвів гусей холмогорської породи, які відносяться до породи найбільш великих – жива маса дорослого гусака сягає 8-10 кг, гуски 7-8 кг. Гусей холмогорської породи можна відрізнити

за роговим наростом на лобі (“шишка”) та шкірною складкою (“гаманець”) під нижньою щелепою. Ці птахи унікальні тим, що не мають близнюків, кожна гуска має індивідуальні риси. Так, як мій старший син знає в обличчя всіх футболістів, ми, гусеводи, впізнаємо гусей різних власників. Найбільший клуб гусеводства ставлять власники птахів саме холмогорської породи. Нині у мене 13 гусей-холмогорів.

— **У Вашому садку пасуться цікаві на вигляд масивні гуси, раніше таких ніде не бачила...**

— Це рідкісна і дуже дорога в Україні порода гусей – “Тулузи”, які створені шляхом відбору гусей з околиці р. Тулузи у Франції. Крім відбору, їм створювали хороші умови годівлі та утримання. Вони спокійні, благородні. У Європі особливо ціниться печінка цих птахів для приготування делікатеси “Фуа-гра” кольору слонової кості. Я купив пару “тулузів” торік у червні в триденному віці. Ці птахи особливі тим, що їх надто важко вивести. Птаховоди дуже тішаються, коли вдається від сім'ї “тулузів” вивести бодай одне-два гусеня. На відміну від “холмогорів”, гуски-тулузи не висиджують яйця.

— **Яка в Тернополі цінова політика на породистих гусей?**

— В Україні породисті птахи коштують значно дорожче, ніж в Європі, – у нас зазвичай на 100% дорожче.

— **А курей екзотичної породи тримаєте?**

— Небагато. Маю лише породи курей “Паленого Кохінхіна” і “Мармурового Кохінхіна”.

— **Породисті птахи вибагливі в їжі?**

— Ні, їдять усе те ж саме, що і звичайні – зерно, траву, кабачки. Однак, для них особливо важливим є вакцинавання. Прикро, але зараз є багато підроблених препаратів. “Фармацевти” не соромляться підробляти ліки навіть для людей, що вже говорять про птахів.

— **Мар'яне Васильовичу, а кого мрієте “поселити” у своїй екзотичній господарці?**

— Пару павичів.

Ще одне захоплення Мар'яна Гарбуза – садівництво. На його подвір'ї зростають близько трьох десятків молодих дерев яблуні, персика, груші, сливи, черешні, вишні, дбає про виноградник, вирощує полуницю. Словом, справжній український газда.

Розмовляла Ірина ЮРКО.

Рідкісна в Україні порода гусей “Тулузи” на подвір'ї Мар'яна Гарбуза.

• Фотоінформація

Нещодавно стартували XXVI сільські спортивні ігри Тернопільського району. Першими відбулися змагання з шахів і шашок. У загальнокомандному заліку з шахів перемогу відсвяткувала команда Великобріківської селищної ради, колектив Великолуцької сільської ради став третім, команда Байковецької об'єднаної територіальної громади виборола “срібло”. В особистому заліку серед чоловіків друге місце в байківчанина, бронзового призера чемпіонату України з шахів Петра Запорожця (на фото в центрі), серед жінок третю сходинку посіла Ніна Осадца (ліворуч). У шашках не знайшлося рівних команді Великої Березовиці, другими стали Байківці, третіми — Шляхтинці. “Срібні” нагороди отримали байківчани Петро Козуб і Соломія Деревенська. До участі в змаганнях спортсменів готував куратор спортивного життя Байковецької об'єднаної територіальної громади Руслан Касарда (на фото праворуч). Станом на 24 березня Тернопільський район утримує лідерство в XXVI сільських спортивних іграх Тернопільщини.

• Книгозбірня

Учасники засідання школи молодих бібліотекарів “Проведення огляду-конкурсу “Живи, книго!” у Шляхтинській ЗОШ І-ІІ ст. ім. О. Г. Барвінського, 17 березня 2016 року.

Бібліотека — книжковий океан

Лариса СТЕФАНИШИН,
бібліотекар Шляхтинської
ЗОШ І-ІІ ст.
імені О. Г. Барвінського.

7 березня цього року на базі Шляхтинської ЗОШ І-ІІ ст. імені О. Г. Барвінського відбулося засідання школи молодих бібліотекарів Тернопільського району на тему “Проведення огляду-конкурсу “Живи, книго!”. Адаже робота з виховання в учнів бережливого і шанобливого ставлення до книги проходить саме в шкільній бібліотеці.

Школа для кожної людини — це ті сходи, якими вона піднімається, наближаючись до знань, а шкільний бібліотекар уважний до дитячих проблем, обізнаний із віковою психологією, закоханий у книги, може вибудувати справжній місток

у царство пізнання, духовності і культури. Бібліотека — книжковий океан, а бібліотекар — стерновий учнівського вітрильника, поводити в освітніх мандрах.

Саме від бібліотеки, як інформаційно-культурного центру, від достатнього рівня її формування залежить якість навчально-виховного процесу і, врешті, — успіх учителя та учня. У бібліотеці відбувається інтеграція всіх видів і форм поширення знань, забезпечується єдність інформації, освіти, виховання та дозвілля. За висловом Василя Сухомлинського, школу неможливо уявити без бібліотеки, як народ без імені, без пам'яті, без історії; школа — це, перш за все, слово, книга і живі людські стосунки.

Найактивніші учні Шляхтинської школи виступили перед гостями, розповіли про створення книги

від найдавніших часів до наших днів, а також зіграли театралізовану сценку “Пригоди книжки”. Таким чином учні показали, що шкільна бібліотека розвиває творчі здібності, таланти, пізнавальні інтереси і сприяє успішному засвоєнню програм із навчальних предметів.

Учасникам засідання (шкільним бібліотекарям НВК “Дичківська ЗОШ І-ІІ ст.-дошкільний навчальний заклад”, НВК “Домаморицька ЗОШ І-ІІ ст.-дошкільний навчальний заклад”, Байковецької та Мишковицької загальноосвітніх шкіл району) автор цих рядків презентувала роботу Шляхтинської шкільної бібліотеки.

Методист з бібліотечних фондів Тернопільського районного методичного кабінету Надія Михайлівна Савицька надала методичні рекомендації щодо проведення конкурсу “Живи, книго!” у школі. Проведено обмін досвідом.

• Наші діти

Маленька красуня — Софійка Ленко із села Шляхтинці Тернопільського району.

• Сільська медицина

На варті здоров'я стегниківчан — дві Марії

Ярослав
БАЧИНСЬКИЙ.
Фото автора.

Випускниця Кременецького медичного училища, корінна стегниківчанка Марія Королук стоїть на варті життя і здоров'я односельчан уже двадцять восьми весну.

Чоловік пані Марії Борис Васильович — нині водій місцевого сільгосптовариства “Стегниківське”. Обоє народилися у Стегниківцях, у простих і робітних селянських сім'ях, закінчили місцеву школу. Марія Степанівна ще з дитинства мріяла лікувати і допомагати землякам, тому за першої ж нагоди подала документи про вступ до найближчого навчального закладу — в Кременець. Вчилася добре, постійно отримувала стипендію.

Перше місце роботи Марії Королук фельдшерсько-акушерський пункт с. Стегниківці. Теорія теорією, а практику довелось пізнавати щодня й щогодини під час викликів до хворих, профілактичних оглядів місцевого населення, вагітних жінок, породіль, новонароджених, і тих, хто перебуває на диспансерному обліку. Марія Степанівна разом з акушеркою ФАПУ с. Стегниківці, випускницею Чортківського медичного училища Марією Штанкевич надають першу невідкладну допомогу 615 особам. Серед них трійко новонароджених у цьому році — Настася Бутрин, Василько Марит, Альшахер Ібрагім. На обліку є десять хлопчиків і дівчаток, яким ще не виповнилося року, дошкільного віку — 46 стегниківчан, а тих, хто навчається у школі, — п'ятдесят двох.

Щирі друзі сільських вартових здоров'я — колектив ТОВ “Стегниківське”, завжди готовий допомогти морально і матеріально.

Серед ветеранів-лікарів у

Завідуюча ФАПом с. Стегниківці Марія Королук.

Стегниківцях — молодша медична сестра, ветеран праці, багатодітна мати Ольга Василівна Барабаш.

Марія Королук практично немає вільного часу, адже тримає ще й домашню господарку. У святкові дні до батьківської хати Королуків з Вінницької області приїжджає син Тарас з дружиною Ганною і дітьми Надійкою та Ількою. Тарас любить милуватися краєвидами рідних Стегниківців.

З чоловіком Павлом у Марії Штанкевич два сини — Павло та Михайло.

Ми запитали сільських медпрацівників про вшодження. Кажуть, люблять поезію Тараса Шевченка, Лесі Українки, Василя Симоненка, Івана Драча, Володимира Вихруща. Марія Королук процитувала улюблені слова, авторства Ліни Костенко, яка днями відзначила 86-ий день народження. Із записника пані Марія процитувала улюблені слова, авторства Ліни Костенко: “Нам треба жити кожним днем, не ждати омріяної дати. Горіть сьогоднішнім вогнем, бо потім може й не настати”. І це повсякчас успішно вдається простим і скромним сільським медикам — двома Маріям із Стегниківців.

• Шевченкіана

• Талановита молодь

Учасники урочистостей з нагоди 202-ої річниці від дня народження Тараса Шевченка “Кобзар завжди з нами” на сцені клубу с. Дубівці.

Іменини Кобзаря у Дубівцях

Світлана ТКАЧУК,
завідуюча клубом с. Дубівці.

13 березня у клубі с. Дубівці за участю громадськості та представників влади відбулися урочистості з нагоди 202-ої річниці від дня народження Тараса Григоровича Шевченка “Кобзар завжди з нами”. Бажаючих переглянути мистецьке дійство зібралася повна зала.

Ведучими заходу були Катерина Дума та Ігор Уніят. У концертній програмі взяли участь не лише місцеві аматори сцени, а й гості із сусіднього села Лозова — Тетяна Заєць, Тетяна Гриньків, Руслан Коростин-

ський, Аліна Миц, Ілона Мельничук, Катерина Логін, які співали та читали напам'ять тематичні вірші (художній керівник — Інна Дозорцева). З мистецьким дарунком до односельчан звернулися Вікторія Задворна, Володимир Дума, Зоряна Івахів, Лілія Волошин, Ірина Каплун, Анастасія Гуцайлук, Христина Лучкевич, Віка Пастернак, Оксана Боднарчук, Христина Юрків, Катерина Волошин, Назар Лучкевич, Святослав Турчин, Микола Турчин, Діана Гнатів, Анастасія Флисник, Вікторія Васильчизин, Василина Могильська. Автор сценарію концерту в Дубівцях — автор цих рядків.

На урочистостях з нагоди дня народження Тараса

Шевченка у клубі села Дубівці побував Байковецький сільський голова об'єднаної територіальної громади Анатолій Кулик. Анатолій Романович подякував нашому мистецькому колективу за представлене дійство та пообіцяв посприяти в оновленні музичної апаратури для клубу. “Тарас Шевченко — велична постать України, чоловік, який допоміг українцям створити державу, хоч від сьогодення його і відділяє два століття, — зазначив Анатолій Кулик. — І справа не лише в його поетичному слові чи художньому таланті, це ще й українець всією душею. Він живе у кожній українській родині, і завжди повинен бути у серці кожного з нас”.

• Шкільний меридіан

Поезія Шевченка — це вогник, схожий на полум'я свічки, що запалює душу людини

Ольга ПЕРКАТА,
педагог-організатор
Байковецької ЗОШ І-ІІ ст.

15 березня в Байковецькій ЗОШ І-ІІ ст. відбулись урочистості “Вшанування Шевченківського слова”. Учні вкотре переконалися, що поезія Шевченка — це вогник, схожий на полум'я свічки, що запалює душу людини.

Учасники мистецького дійства за допомогою пісень, задушевних поезій передали глядачам дух та атмосферу народних традицій і звичаїв, на яких зростав великий син великого народу.

Артистизмом, ліризмом, глибоким розумінням творів Тараса Шевченка зворушили глядачів юні актори Марія Гуменна, Володимир Гуменний, Павло Павлюк, Тарас Башняк, Максим Букартик, Роман Савка.

Під час урочистостей лунали також вірші і пісні у виконанні учнів 2-9 класів. На завершення до присутніх звернулася

Семикласниця Марія Гуменна та учень 5 класу Володимир Гуменний під час сценки про дитинство Шевченка у світлиці Байковецької школи.

директор Байковецької школи Ольга Зіновіївна Пулька, яка наголосила на необхідності вивчати, шанувати, берегти і пропагувати слово Тараса Шевченка. Ольга Зіновіївна подякувала всім, хто долучився до проведення урочистого заходу в школі.

Юні актори-аматори Байковецької ЗОШ І-ІІ ст. учень 7 класу Роман Савка (зліва) та учень 6 класу Максим Букартик.

Учениця 8 класу Шляхтинської ЗОШ І-ІІ ст. ім. О. Барвінського, талановита художниця, поетеса Христина Лесюк.

Почуття, втілені на папері

Соломія ТКАЧУК.

Завжди привітна, усміхнена, вихована дівчина — саме так відгукуються педагоги та однокласники про Христину Лесюк, ученицю 8 класу Шляхтинської ЗОШ І-ІІ ст. ім. О. Барвінського. Школярка вражає своїми різнобічними талантами — вправно малює і пише вірші.

Хист до малювання батьки розгледіли у дівчинки в дитинстві.

— Пригадую, ще в 2-річному віці вона могла увесь день просидіти на дивані, не випускаючи з рук олівці, — ділиться спогадами мама Христини Світлана Ярославівна. — Як і всі дівчатка, любила гратися ляльками, а потім їх малювала, зображувала у вигляді принцес, вигадувала їм вбрання і зачіски. Доньку неможливо було відірвати від улюбленого заняття.

Коли Христина закінчила четвертий клас, рідні вирішили влаштувати її на навчання у художню школу. Адже добре розуміли: мати талант — не достатньо, його потрібно наполегливо розвивати.

Ось уже чотири роки дівчина навчається в Тернопільській художній школі імені М. Бойчука. За цей час оволоділа азами художнього мистецтва, опанувала різні техніки малювання. “Здобувши відповідні знання, можу краще проявляти себе у художніх роботах, — розповіла Христина. — Найбільше мені до вподоби акварельний живопис. Акварельні фарби зручні та прості у використанні, їх легко наносити на папір, швидко сохнуть. Однак, це одна з найскладніших технік у малюванні.

Та дівчину не лякають важкі шляхи, тим паче, що поруч хороший і професійний наставник — вчитель рисунку, живопису, композиції Тернопільської художньої школи імені М. Бойчука Оксана Іванівна Федорчук.

— Христина — одна з кращих учнів класу, її старанність відображається у кожній роботі, — каже Оксана Іванівна. — Їй добре вдається як рисунок, так і живопис. Переконана, що, навчаючись у нашій школі, вона здобуде вагомий багаж знань і реалізує себе у сфері художнього мистецтва.

У доробку юної художниці понад півсотні картин, основна тематика яких — натюрморт. Малює вона і портрети, які вражають реалістичністю. Кращі роботи Христини Лесюк зберігаються у палаці культури “Березіль” в Тернополі, а також у художній школі, де вона

навчається.

Окрім мистецьких здібностей, у Христини є й інший талант — літературний, який проявився у початкових класах. Пише вірші та прозу. Каже, що вже зібрала необхідний матеріал для написання п'яти книг у жанрі казки, оповідання, автобіографії.

— Нещодавно у мене з'явилася ідея, — поділилися творчими планами моя співрозмовниця. — Хочу написати не зовсім звичайну книгу з філософським змістом під назвою “Місто підлітків”. Це буде розповідь про хлопців та дівчат, які опинилися поза увагою суспільства, але всіляко намагаються знайти своє місце у житті. Вони опиняються у так званому Місті Підлітків, де немає дорослих, де їм доводиться самотужки вирішувати складні життєві проблеми, будувати майбутнє свого міста таким, у якому вони хочуть жити.

На запитання, що бентежить душу Христини, школярка відповіла: “Війна на Сході. Боляче усвідомлювати, що там гинуть наші хлопці. Ці трагічні події не можуть залишити байдужою жодну людину”. Цим подіям Христина Лесюк присвятила свого вірша:

Десь соловейко щебетав

Десь соловейко щебетав,
Чи, може, то причулось?
І звук прекрасний там лунав...
Та все пройшло, минулось.
Пройшли дитячі мрії,
Лягідні думки.
Прозорі сльози укривають вії,
Десь поміж смутком

дихають садки,
А десь уже не звуки солов'їні.
Десь падають гранати,
кулемет.
Хось у теплі висиджується з ліні,

А бідний той солдат
складає свій намет
І згадує ті звуки солов'їні.
Згадує він їх не перший раз,
А по роках, хвиликах і годинах,
Та чує тут він спалах враз.
Встає і бачить,
як стріляють по долинах.
Зривається, біжить та відчуває
шалену силу в грудях,
Вона неначе промовляє:
“Згадай любов у рідних
тих серцях!”
Він згадує дружину і дитину,
матір рідну свою,
Яка ночами колихала сина
І берегла усю сім'ю.
Відчувши силу, переможе!
Повернеться додому.
І будуть щирі-щирі сльози,
Присвячені йому одному.

Маріуполь: місто, яке обороняється

Великогаївчани були посланцями Тернопільщини на Донеччині, в зоні АТО

**Олександр ЛІБЕРНИЙ,
Євген ФІЛЬ,
учасники поїздки в АТО.**

Наприкінці січня газети “Подільське слово” і “Свобода” повідомляли про поїздку вертепу із с. Великі Гаї Тернопільського району в зону АТО.

На адресу цього творчого колективу під час виступів перед вояцтвом Добровольчого Українського Корпусу (ДУК), воїнами Збройних сил України звучали оплески та вдячні слова. А невдовзі після повернення вертепу додому до командування 5-го окремого батальйону ДУКу (командир Дмитро Ярош) та Громадської ради при міськвиконкомі Маріупольської міськради, волонтерів, патріотів міста Маріуполя і воїнів української армії (сектор “М” АТО) надійшли подяки кожному члену творчої групи цього волонтерського екіпажу, який у січневі дні на Донеччині (сектор Маріуполя) представ- ляв Тернопільщину.

“Дякуємо Вам за те, що приїхали заколадувати воїнам на передовій, підтримати мешканців Приазов’я! Дякуємо за Ваш внесок у національне відродження сходу України! Обіцяємо, що Маріуполь — місто, яке обороняється, — буде надійним форпостом для всієї України. Ми не здамося! З Божою і Вашою допомогою — звитяжної перемоги нам всім! Голова координаційного центру патріотичних сил “Новий Маріуполь” Марія Подибайло”. Марія з Тернопільщини, вона і її колеги з волонтерського центру всіляко сприяли великогаївчанам.

Контакти великогаївчан із Донецьким краєм мають продовження. Нещодавно із прифронтового села Гранітного у Великі Гаї прибула делегація, з якою великогаївська громада підписала угоду про співпрацю. Про це повідомив ідеологічний референт “Національного Руху Дія”, керівник вертепу Іван Сута.

У пам’ять про цю поїздку залишаться й інші спогади та враження. Зокрема, у тривожних подіях минулого року навколо Маріуполя, як нам розповідали місцеві мешканці, зіграв неабияку антиукраїнську роль колишній міський голова цього півмільйонного міста. Складалося так, що офіційна українська влада не знайшла, а можливо й не шукала, важелів впливу на нього. На щастя, управа на нього знайшлася. Це представники ДУКу Дмитра Яроша. Зокрема, зустрічався з одіозним головою Маріуполя комбат 8 ДУКу “Червень” Андрій Гергерт. У ході профілактичної бесіди голові було пояснено, що часи Януковича закінчилися і є тільки два виходи — або жертвно служити Україні, або піти у відставку. Міський голова з розумінням поставився до пропозиції, і сьогодні веде себе проукраїнськи, принаймні, публічно. Щоправда, він вже без посади.

У дні, коли великогаївський вертеп, очолюваний Іваном Сутою, перебував на базі 5-го ДУКу, добровольці корпусу Яроша звільнили с. Водяне і передали його у підпорядкування офіційним Збройним силам. На рахунку ДУК є безліч інших перемог, вищої міри позитивних справ. Зокрема, Дмитро Ярош, як народний депутат України, на своєму виборчому окрузі на Дніпропетровщині, який прилягає до Донеччини, взяв шефство над будинком престарілих на його рахунку інші благочинні справи.

Тому до болю вражає той факт, що у свій час база ДУКу була оточена, фактично перебувала в облозі, а, можливо, й на грані знищення. Ще й досі при виїзді з бази збоку лежать багатотонні

залізобетонні валуни. Вони використовувалися для блокування ДУКу. Про це нам розповів доброволець — герой оборони Донецького аеропорту, командир роти вогневої підтримки Юрій Заблоцький. До слова, бойовий орден йому вручав голова Тернопільської ОДА Степан Барна минулоріч на День Незалежності України (життя п. Юрія тісно пов’язане з Тернополем — авт.).

Офіційна влада, її ЗМІ не переконали українське суспільство в тому, що ДУК давно потрібно реформувати, а бралися його навіть знищити. Народ підтримував і підтримує ДУК. Він користується неймовірною популярністю у населення близьких і неблизьких до бази ДУКу регіонів. Особливо поважають добровольців за те, що в прилеглих лісах, полях і населених пунктах вони виловлюють всяку сепаратистську нечисть і передають в ЗСУ.

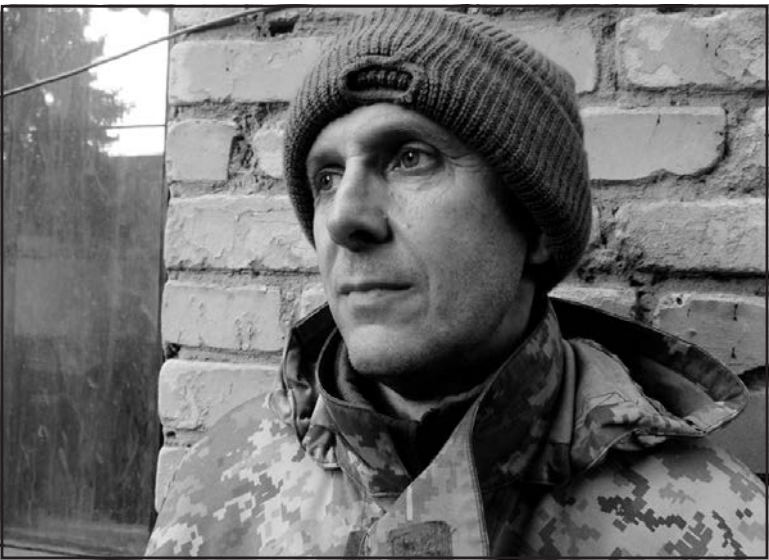

Серед волонтерів та учасників бойових дій у зоні АТО — командир 5-го окремого батальйону ДУК Дмитро Ярош (у центрі) та громадський діяч з Тернополя Євген Філь.

У зоні АТО (зліва направо) журналіст Олександр Ліберний, герой оборони Донецького аеропорту, орденоносець Юрій Заблоцький, виконавець ролі Степана Бандери у великогаївському вертепі Іван Михайлович.

Неприємностями відлунюється й те, що до втечі Януковича молодший Янукович-стоматолог під патронатом Ахметова у Маріупольському краї розставляли свої кадри. Є вони тут ще й сьогодні. І від них можна чекати як у “Весіллі в Малинівці” — заміни пілоток, а то й провокативних інформацій у донецьких і московських ЗМІ. Частково це торкнулося і нас.

Доктор політичних наук, професор ТНЕУ Микола Лазарович більше року перебуває в зоні АТО добровольцем.

Серед волонтерів та учасників бойових дій у зоні АТО — командир 5-го окремого батальйону ДУК Дмитро Ярош (у центрі) та громадський діяч з Тернополя Євген Філь.

У зоні АТО (зліва направо) журналіст Олександр Ліберний, герой оборони Донецького аеропорту, орденоносець Юрій Заблоцький, виконавець ролі Степана Бандери у великогаївському вертепі Іван Михайлович.

Один із місцевих журналістів не приховував, що охоче співпрацює із російськими ЗМІ, а не українськими, бо ті ніколи не шкодують платні за вигідну інформацію. Адже у Росії понад завдання — компрометувати Україну, відвернути її від ЄС, від НАТО, від світу. Вже не вийде! До речі, 1 березня Дмитро Ярош черговий раз побував у Тернопо-

лі, дав прес-конференцію для громадськості та журналістів (про це також повідомляло “Подільське слово”), представив “Національний рух Дія”, який в народі розшифровується як “Державницька ініціатива Яроша”. А також повідомив, що ініціативна група на чолі з ним готується до з’їзду, який заплановано на травень.

К о л е к т и в
Довжанківської
ЗОШ І-ІІІ ст. вітає
з днем народжен-
ня оператора па-
ливної **Володи-
мира Миколайо-
вича МАЛАНЮКА.**

Нехай щастя буде
у Вашому домі
І радість хай з Вами буде завжди,
Здоров’я міцного, щасливої долі
Нехай Господь Бог дасть на довгі роки!

• Вірші з конверта

Думи твої — думки мої

(за Тарасом Шевченком)

**Михайло ТИМЧУК,
учитель німецької мови
Настасівської ЗОШ І-ІІІ ст.**

Важко стало жити, брате,
У рідному краю.
З чого б мені розпочати —
Сам того не знаю.
Де ж то, мій народоньку,
Ту правду шукати,
Кому слід хвалу віддати,
А кого карати?
Обіймемось дужим рухом,
Хай вітає кат,
Може, тоді наведемо
В своїй хаті лад!
Мав ти рацію, Тарасе,
У словах пророчих,
І відкрились людям бідним
І уста, і очі:
Ой, Богдане, Богданочку,
Нерозумний сину,
Нащо катові під ноги
Кинув ти Вкраїну?
За кого ж ти розіп’явся,
Христе, сину Божий,
За нас, добрих, чи за слово
Істини... Чи, може,
Що б ми з тебе

насміхались?
Воно ж так і сталось...
А ми світу покажемо,
як вбивати брата,
Як зрячого осліпити,
Зле покепкувати,
Як латану свитиночку
З каліки знімати.
І сокиру поцілусем

мерзенного ката,
Як прашчурів славних волю
В небуття загнати.
Тож порадь нам,
що робити?

Христа зневажати,
Чи зневаженим самотнім
По світах блукати?
Десь топчємось,

десь пнемося,
Не своє шукаєм,
Як казав один з премудрих:
“Маєм те, що маєм”.
Ой не буде в нас гаразду,
Скоро ще не буде,
Доки нами верховодять
Жидівські люде,
Отакої, дорогенький,

діждалися долі,
Отакую, мій братику,
звоювали волю.
Будем свині пасти в пана,
А донечки в наймах
В латаних сороченятах,
А сини — в кайданах.
Отаке-то воно, брате,
в нас на Україні

Біда біду тягне.
А до того ж, друге лихо,
Не будь-яке, з нами —
Не даємо собі ради
З тими москалями.
Підрізала московія
Шевченкові крила,
України Відродення
У крові втопила.
Не копай нікому ями,

бузовіре-кате,
Бо впадеш у неї першим
Разом із прокляттям!
А не вмерти Україні!
Скажемо всі хвацько,
З нами правда, з нами віра
І слава козацька!
Починати я боявся,

закінчити мушу,
Його думами й піснями
Розігрів хоч душу.
І згадаємо Тараса,
Маєм на те право,
Бо ім’я його величне
Самим Богом дано!
Хоч у слові, хоч у пісні,
Що ллється рікою,
Молитвою до Господа
Й братньою сльозою!

• Це важливо

• Треба знати

Онкологія: ефективність лікування залежить від своєчасної діагностики

**Ігор ВОЙТОВИЧ,
в. о. головного лікаря
Тернопільського
районного
територіального
медичного
об'єднання.**

Україна належить до країн, де рівень онкологічної захворюваності і смертності є надзвичайно високим. У нашій державі рак є причиною 15% смертності і поступається за показниками тільки серцево-судинним захворюванням. За останні 10 років в Україні відзначається стійке зростання онкологічної захворюваності.

ність від раку динамічно зростають у зв'язку з несприятливою екологічною ситуацією та значним старінням населення. У Тернопільському районному територіальному медичному об'єднанні створено та впроваджено в роботу лікарняний та популяційний канцер-

реєстр. Виконуються заходи з реалізації Закону України "Про затвердження загальнодержавної програми боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016 року". Розроблено та впроваджено критерії та необхідний об'єм обстежень хворих групи ризику злоякісних та передракових захворювань при проведенні щорічної диспансеризації населення відповідно до Порядку, затвердженого наказом МОЗ України від 27.08.2010 р. № 720.

У 2015 р. в Тернопільському районі взято на диспансерний облік 246 хворих, що більше в порівнянні з 2014 р.: було зареєстровано 196 випадків. Станом на 1 січня 2016 року на обліку в ТРТМО перебувало 1423 хворих на онкологію. Захворюваність на злоякісні новоутвори в Тернопільському районі зросла з 247,10 на 100 тис. населення до 370,1 на 100 тис. населення. Позитивним можна відзначити зменшення рівня загальної занедбаності з 22.1% в 2014 р. до 19.8% в 2015 р. Занедбаність візуальних форм також зменшилась від 22.1% в 2014 р. до 20.6% у 2015 р. Питома вага раку молочної залози 3-4 ступеня складає два випадки, запущеного раку шийки матки у 2015 році не виявлено. Із загальної кількості хворих станом на 1 січня 2016 р. — 1423 — найбільшу питому вагу складають: онкологічні захворювання шкіри — 327, молочної залози — 167, жіночих статевих органів — 277 хворих.

Причиною загальної занедбаності є пізнє звернення за медич-

ною допомогою. Відповідно зменшується кількість хворих, яким проводиться спеціальне лікування. Діагностика онкопатології, крім клінічних методів, спирається на лабораторну (визначення онкомаркерів), УЗД-діагностику, ЕГДС, мамографію. ТРТМО в повному обсязі і безкоштовно забезпечує онкологічних хворих паліативним і симптоматичним лікуванням як амбулаторно, так і в умовах стаціонарів.

У 2015 році бюджетом на виконання програми боротьби з онкологічними захворюваннями виділено 300 тис. 800 грн., що більше в порівнянні з 2014 роком (295 тис. 300 грн.). Збільшення пов'язане з різким збільшенням вартості наркотичних анальгетиків. Для прикладу, ампула промедолу зараз вартує в межах 70 грн.

Ефективність лікування онкологічного хворого в першу чергу залежить від своєчасної діагностики захворювання. При задованих стадіях ефективність лікування є на порядок нижчою, ніж на ранніх стадіях захворювання, а його вартість у сотні разів більшою. Ставлення населення до онкологічного захворювання як до фатального, недостатня обізнаність з методами ранньої діагностики та ефективного лікування разом з прихованим перебігом захворювання приводять до пізнього звернення хворих за медичною допомогою.

Ситуація з ранньою діагностикою злоякісних пухлин погіршуються відсутністю системи обов'язкових безкоштовних профілактичних оглядів та загальної диспансеризації населення. Онкопрофогляди проводяться медичними закладами, як правило, при зверненні хворих з приводу інших захворювань. На сьогодні відсутня ефективна мотивація для активного проведення онкопрофоглядів та диспансерного спостереження за передпухлинною патологією як у населення, так і у роботодавців. Це, зокрема, обумовлено відсутністю законодавчого врегулювання відповідальності роботодавців за здоров'я своїх працівників.

Цими ж причинами, разом з недостатнім фінансуванням, обмеженнями і розвитком скринінгових програм, які спрямовані на ранню діагностику найбільш розповсюджених форм онкологічних захворювань.

• Радить лікар

Туберкульоз і його профілактика

**Василь КІНАХ,
лікар-фтизіатр
Тернопільського
районного
територіального
медичного
об'єднання.**

24 березня 1882 року видатний німецький вчений Роберт Кох відкрив збудник туберкульозу — мікробактерії туберкульоз. З цього часу почалася боротьба проти важкої хвороби людства.

рого, забруднені харкотинням, слиною з туберкульозними паличками (рушники, постільна білизна, носовички, книги), які можуть стати небезпечними.

При поцілунках, рукопожаттях, докурюванні чужих цигарок збудник може потрапляти в організм людини і викликати хворобу. Зараження може відбуватися через продукти харчування від хворих на туберкульоз тварин. Особливу небезпеку в цьому відіграють хворі на туберкульоз корови. Щоб захворіти, одного інфікування збудником замало, бо хвороба розвивається лише в тих випадках, коли в інфікованих людей знижений імунітет. До причин, які знижують імунітет організму, відносяться шкідливі звички, погане харчування. Хвороба нерідко починається в результаті перенапруження нервової системи, або сильних нервових потрясінь.

Туберкульоз, як будь-яке захворювання, добре лікується на ранніх стадіях. Тому важливе значення має флюорографічне обстеження. Дітям з метою ранньої діагностики проводиться проба манту.

Важливе значення має щеплення проти туберкульозу. Якщо у щеплених туберкульоз виникає, то він уповільнюється і є в менших проявах. Щеплення від туберкульозу проводять на 3-5 день після народження, а повторне щеплення у 7 років. Перед щепленням дитину обов'язково має оглянути лікар

і дати дозвіл на щеплення з записом про це у медичній картці. Значну роль у попередженні захворювання на туберкульоз серед здорових людей відіграє хіміопротифілактика. Це призначення протитуберкульозних препаратів здоровим людям, щоб вони не захворіли на туберкульоз. Призначається хіміопротифілактика дітям з позитивними пробами манту, а також особам, які мають тісний контакт з хворими на туберкульоз.

Важливо нагадати всім вагітним жінкам про те, що до початку пологів вони повинні в жіночу консультацію принести довідку про склад сім'ї і родини, з якими проживають, завірену сільською радою та медичними працівниками села. Всі ці особи повинні пройти флюорографічне обстеження. Новонароджену дитину повинні виписувати з полового будинку в здорову сім'ю. Це і є попередження туберкульозу в ранньому дитячому віці.

Кожна людина один раз в рік повинна пройти медичний огляд, якщо вона шанує своє здоров'я і здоров'я своїх близьких і рідних. Будь-які захворювання краще лікувати на ранніх стадіях, ніж коли вони в занедбаному стані. Важливу роль має роз'яснення населенню необхідності проходження медичних оглядів і інформування про небезпечні хвороби організаціями Товариства Червоного Хреста. Лише спільними силами здолаємо хворобу віку, але в першу чергу про своє здоров'я повинен дбати кожен член суспільства.

Якщо дитина “підхопила” лямбліоз

**Людмила ПАЛІДВОР,
лікар-епідеміолог
Теребовлянського
міжрайонного відділу ДУ
“Тернопільський обласний
лабораторний центр
Держсанепідслужби України”.**

Лямбліоз віднесений до числа паразитарних захворювань. Поширеність лямбліозу серед дітей, в порівнянні з дорослим населенням, перевищує в 5-6 разів. В середньому лямбліозні інвазії серед дітей складають 60-80 %, а у дітей, які відвідують дитячі заклади? — майже 100%. Поширеність лямбліозу залежить від стану харчування, водопостачання і санітарно-гігієнічних навичок. Відомо, що для розвитку лямбліозу достатньо 10 цист.

В організмі господаря цисти розмножуються у великій кількості (на 1 см.кв. — до 1 млн і більше). Ви не захворієте на лямбліоз, якщо запам'ятаєте: найпряміший шлях лямблій до вашого кишківника — з брудних рук до рота.

Особливо ризикують діти, оскільки у дворі — традиційному

місці котячих концертів і вигулу собак — не те, що пісок у пісочниці, а кожен стовпчик і камінчик забруднений цистами кишкових паразитів.

Дорослі найчастіше заражаються через воду, у тому числі із відкритих водойм, і їжу. Ідучи працювати на городі, не забудьте взяти з собою питну воду, якою можна було б не тільки напиться, але й помити овочі, фрукти. Фрукти і овочі необхідно ретельно мити. Гній і компост, інші органічні добрива роблять “чистоту” городу удаваною.

Від людини до людини збудник лямбліозу може передаватися при рукошесті, через предмети побуту.

Хворих нема необхідності ізолювати, досить дотримуватись санітарно-гігієнічних заходів безпеки. Якщо вдома, у школі, у дитячому садку з'явиться такий хворий, слід провести дезінфекцію дверних ручок, змішувачів у ванних кімнатах, туалетах, столів, парт, стільців. Лікування, звичайно ж, призначить лікар, але про харчування потурбуйтеся самі. Вам потрібна багата на вітаміни дієта: варене м'ясо, кефір, сир, капуста, морква, різні фрукти. А ось солодке і мучне слід обмежити.

• Цікаво

Про сон

* Тривалість сну залежить від віку людини: до 18 років людина повинна спати не менше 10 годин, у віці від 19 і до 55 років — 8 годин, а після 55 років достатньо спати лише 6 годин.

* Уві сні чоловіки бачать переважно інших чоловіків. Жінки бачать чоловіків і жінок порівну.

* У сні можна побачити лише тих людей, яких бачили раніше, при цьому нам можуть наснитись навіть ті, кого ми вже забули.

* 12% людей бачать тільки чорно-білі сні.

* Найкраща поза для сну — на животі. Як стверджують науковці, так можна заснути швидше.

* Фахівці з Тибету вважають, що сон на лівому боці продовжує життя.

* Кожна четверта пара у світі спить порізно.

* Без сну людина може прожити 10 днів. До прикладу, без їжі можна жити 14 днів.

* Через 5 хвилин після пробудження людина забуває 50% свого сну, через 10 хвилин — 90%.

• Їмо корисне

Пісний салат з картоплі і квашеної капусти

Інгредієнти: картопля, зварена в мундирі, — 2-3 шт., квашена капуста — 1 склянка, консервованій горошок — 1 банка, олія — 2-3 ст. ложки, гірчиця — 0,5-1 ч. ложка, зелена цибуля за смаком.

Приготування

Картоплю очистіть і наріжте кубиками, додайте квашену капусту без зайвого соку і зеленій консервованій горошок. Заправте всі інгредієнти, попередньо змішавши олію з гірчицею, перемішайте. Посипте порізаною зеленою цибулею.

Салат з пекінської капусти з кукурудзою

Інгредієнти: капуста пекінська 1 шт., яйця курячі (варені) 2 шт., кукурудза консервована 150 г., цибуля зелена, перець чорний мелений, олія соняшникова 2 ст. ложки, сіль.

Приготування

Яйця почистити і нарізати кубиками, пекінську капусту шаткуємо, дрібно ріжемо зелену цибулю, додаємо кукурудзу. Перемішуємо, додавши майонез.

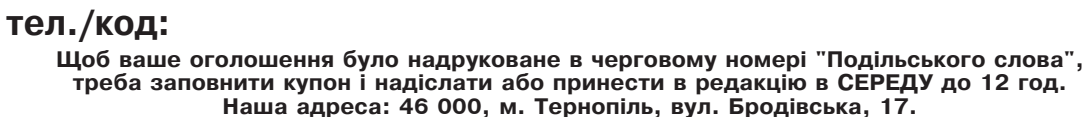
Салат з пекінської капусти з гірчиною заправкою

Інгредієнти: капуста пекінська 1 шт., помідор — 1 шт., перець солодкий 1 шт., бринза 100 гр., олія оливкова, сіль, перець чорний мелений, гірчиця французька, базилік сушений, орегано сушений, перець чилі.

Приготування

Пекінську капусту нарізати. Солодкий перець нарізуємо смужками, помідор часточками, можна чвертинками — як подобається. Бринзу — кубиками (наріжте бринзу кубиками і обваляйте в спеціях та підмаринуйте у олії з лимонним соком).

Заправка: олія оливкова, гірчиця французька (або інша ваша улюблена), сушений базилік, орегано сушений, трохи сушеного або свіжого перцю чилі, сіль, перець, все ретельно перемішуйте, заправляємо салат.

Усміхніться

Діти розмовляють у дитячому садку:
— Нас у мами двоє, і в кожного є своя кімната!
— А нас у мами троє, і у кожного є свій велосипед!
— А нас, а нас, а нас у мами семеро, і у кожного є свій тато!

Ідеальний кандидат, на думку роботодавців, відповідає таким вимогам:
* йому 22, але має 22 роки стажу;
* закінчив два виші і володіє вченим ступенем;
* неодружений, без дітей;
* готовий працювати за одну упаковку вермішелі "Мівіна" на день.

Іспит у сільськогосподарському інституті:
— Ви — директор радгоспу. У вас неврожай. Які об'єктивні причини назвете, щоб виправдати себе?
— Ну, погані погодні умови.
— А ще?
— Ну, забули посадити...

Побачивши у дворі мангал, свиня почала ловити мишей і гавкати на чужих людей.

— Як вчора закінчилася сварка з дружиною?
— Вона приповзла до мене на колінах.
— І що сказала?
— Вилазь з-під ліжка.

— Люба, для чого ти записалася на бокс?
— Згодом дізнаєшся.

ломку засобів пересування. Можливі знайомства, які переростуть у сильну дружбу.

КОЗЕРІГ (ЦАПОК)
(22.12 — 20.01)

Трохи непередбачуваний тиждень для взаємостосунків у колективі. Можливі складнощі у вирішенні професійних питань. У сфері фінансів особливих змін не передбачається, але думайте, на що маєте витратити гроші, а без чого можна обійтися. Обдумайте своє особисте майбутнє. У вихідні уважні будьте на слові.

ВОДОЛІЙ (ВОДОНОС)
(21.01 — 19.02)

Успішний тиждень для проведення переговорів, підписування угод, проведення нарад, колективних заходів, навчальних семінарів і презентацій. Вміло використовуйте час, бо його не буде вистачати. У вихідні знайдіть час для коханої особи і зробіть для неї сюрприз.

РЫБИ
(20.02 — 20.03)

Ріст ваших статків буде залежати від того, як ви налаштувались на прибутки або витрати. В другій половині тижня можуть виникнути проблеми через паперові, майнові документи, ведення справ. Тому вам відкриється карта, якої ви не знали, або перед вами її приховували. У вихідні бажано не сидіти вдома.

ви не сподівалися. Можете займатись плануванням бюджету, домовлятися, шукати нових компаньйонів і спільників для виїзду на роботу, або формування бригади. Куплена вами річ може не завжди бути схвалена вашими близькими.

ПАННА (ХЛИБОНОША)
(24.08 — 23.09)

Вирішення особистих і сімейних проблем може бути не до вподоби керівництву і партнерам по роботі. Час потребує від вас зібраності, дисциплінованості, не допускайте помилок і зривів в психологічному плані. Хтось може нагадати про борги. Обережно з незнайомцями.

ТЕРЕЗИ (КАНТАР)
(24.09 — 23.10)

Відповідальний тиждень в сфері бізнесу. Сприятливий час для вкладів у його розвиток. Маєте можливість займатися улюбленою справою, кудись поїхати, щось нове пізнати та вивчити. Займіться своїм здоров'ям, більше уваги дому та сім'ї.

СКОРПІОН (ЗЕМЛЕДУХ)
(24.10 — 22.11)

Вдалий тиждень для вирішення сімейних і побутових питань, а також для вирішення справ державних, комерційних. Успішними будуть звернення до впливових людей, написання прохань, скарг, подачі документів у суд, оформлення цінних паперів. Можливі непорозуміння з начальством.

СТРИЛЕЦЬ (ЖОВНІР)
(23.11 — 21.12)

Перша половина тижня вдала для спілкувань, переговорів, переконань і з'ясування того, що вас не влаштовує. Беріть товари в кредит, оформляйте угоди, документи на поїздки. Можливі додаткові витрати на якийсь ремонт чи по-

Астрологічний прогноз

від Івана Круп'яка з 28 березня по 3 квітня

ОВЕН (БАРАН)
(21.03 — 20.04)

Зверніть увагу на вирішення фінансових проблем. Добре прислухайтеся до будь-яких пропозицій. Далекі поїздки краще відкласти. Старайтеся навести порядок в офісі, або вдома, у документах, у бухгалтерії, шукайте ділових партнерів. Домовляйтеся про спільні справи.

ТЕЛЕЦЬ (ТУР)
(21.04 — 20.05)

Зростатиме напруга у спілкуванні з впливовими людьми і керівництвом. Можливі складнощі у сфері освіти, рекламної роботи і поїздок. Старайтеся завершити розпочаті справи, а за нові краще не братись. Пильнуйте здоров'я, не ризикуйте.

БЛИЗНЮКИ (ДВІЙНЯТА)
(21.05 — 21.06)

Тиждень вдалий для реалізації завдань і приймання важливих рішень. Якщо у середині тижня виникнуть конфлікти з партнерами, або працівниками, то вони будуть повчальними для всіх. Займайтесь оздоровчими процедурами і культурними розвагами.

РАК (ЧИСТОВОД)
(22.06 — 22.07)

Можливі складнощі у стосунках з колегами, керівництвом і з друзями, бо ваша душа буде налаштована на усамітнення. Час не дуже сприятливий для покупок, змін і пошуку нових джерел прибутків. Краще підводити підсумки, складати плани на майбутнє, щось підчитати, чи йти на курси. Рационально використовуйте свої кошти.

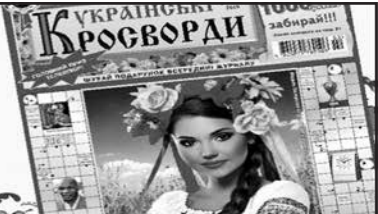
ЛЕВ (ЗВІРОЦАР)
(23.07 — 23.08)

Час сприятиме поверненню боргів, можуть надійти додаткові кошти, на які

перший великий український журнал кросвордів!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС
98552

Українські
Кросворди

Вийти в ...	Онікс	Пов'язка на зламану ногу			Сцилла і ...	Весільна скриня італійки			
Підліток на судні			Цукор низької якості	Душевний склад людини	Гос-тинна газдиня	b	Сцена з кіно-фільму	Демобілізований (жарг.)	
Кольорова вишивана нашивка	Курорт в Івано-Франк. області	Судно з двома щоглами			Україн. публіцист	Так ... , як			
			Та-нець ...-галі	a		Уро-чистий обряд	Комедія "Один дома", актор	Спи-сок	
	... Націй	Що крутить балерина?	Накритий до обіду		Бір-жовий посе-редник				
				Актри-са з фільмів Фелліні					
c	Ви-года, бариш, зиск	Темно-хвойний ліс			Місце роботи викон-роба		d		
Пта-шиний спів	Про-ріджу-вання лісу	"Літак" Баби-яги	Вивчає при-роду	...- Карло в Мо-нако	Чорно-плідна горо-бина	Май-стерня одягу	Нун-цій	Артист-одинак	
			"Слу-хаю" у слухав-ку						
Мадам німкеня	Буди-нок з акто-рами	e		Аромат. лікар-ська рослина	Дизай-нер ... Дорож-кіна				
		Укр. поет ... Тата-ренко			Бальзам-ополіску-вач для близни		Бру-таль-ний чоловік	Кава " ... мо-нарх"	
Дру-жина жарто-ма	Цитрус до мохіто	Свій-ський бик-гаур	Судно-плав-ство			"Думка вго-лос" на сцені			
Кон-тур				f					
	Місце забою скота	Торт та імпе-ратор	Легід-на у тишка			Ви-мірю-ється у барах			
			Князь на Сході	Жінка дядь-ка	Окуль-тний хімік	Науково-технічне об'єд-нання		Фіоле-товий кварц	
	Ді-тлахи			... відбу-вайло		Гре-бінь панка	h		
g	Круп-а з крох-малю	Зірка німого кіно Грета ...	В усьому сумні-вається			Автор опери "Кате-рина"	Полька на ви-данні	Сто-лиця Бан-гладеш	
			Комік ... Мерфі	Пустеля у Китаї та Мон-голії	Давньо-руська жіноча при-краса				
Замін-ник масла	Аст-ма-тик				Колега трав-мато-лога	Клич атаку-ючих	Богиня омани у гре-ків		
			Конку-рент "Аріє-ля"		Прими-щення з квоч-ками				
Аме-рик. актриса Теа ...	Качок						Націон. спорт. комп-лекс		
			Наго-лос у вірші		Пере-пона для води				

a b c d e f g h

Подільське
СЛОВО

Виходить
з березня 1967 року.
Засновник — Тернопільська
районна рада

Головний редактор
Ганна МАКУХ 528878
Редактори відділів:
Ірина ЮРКО
Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ..... 528830
Відповідальний секретар
Людмила ДЕЙНЕКА
Бухгалтерія, довідки 528830

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються.
® — політична реклама

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.
Розрахунковий рахунок 26003250972001
ТФ КБ Приватбанк міста Тернополя, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.
Регістраційний номер ТР №186. Тираж 2730
Індекс 61357. Зам.№ 399.
Email: podilske_slovo@ukr.net

Газета виходить у п'ятницю.
Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер»,
м.Тернопіль, вул.Текстильна, 28,
тел. (0352) 52-27-37.
Email: a-print.com.ua

Відповіді на кросворд,
вміщений у №12
від 18 березня 2016 року.

А	А	ВЕРХ	РЕГІ	
КУХНЯ		МАНЕ	О	Т
А	М	ЗУБИ	МАФІЯ	
ДІЖА	К	ОЗНОБ	Р	М
О	ЕДВАРД	МОНЕТА		
Р	Ш	І	ЯМКА	А
О	У	ЯРУГА	НАРБУТ	
Ш	КВАЛ	НАРД	ГОДЕ	
І	ЛОКІ	К	ІДІЛР	
П	Л	ЯСЕ	О	ЛІФТ
БУШЕ	У	ТРАГЕДІЯ		
І	А	ПАКАРАНА	Н	
БОЙКОТ	К	ІДНЕПІНГ		
А	Т	КРУК	ЖРВУ	
	А	О	ЗАГАЛ	ВЕГА
ВИНОРОБ	Л	І	БІКОН	
А		ПАСЕ	У	Х
Г	УР	АРОМАТ	Т	Л
О	НАРДЕК	КАНОНІК		
В	К	У	ЖЕРАР	РЕВА
О	А	МЕЖА	ЖИРОБУС	
З	А	СІБ	ЯНЧУК	КОДА

“Історія мого життя — частина історії моєї Батьківщини”

В історії є імена, які з гордістю вимовляє, пам'ятає і шанує людство. До них належить й ім'я великого українського поета Тараса Григоровича Шевченка. Весь свій могутній талант він присвятив служінню народові. “Історія мого життя, — писав поет, — становить частину історії моєї Батьківщини”. Шевченко вийшов із народу, жив народом і не тільки думкою, а й обставинами життя був з ним міцно і кровно зв'язаний.

Шевченків “Кобзар” — це Біблія українського народу, книга, якій судилося пережити віки, бо сам народ визнав її своєю Книгою. Народ, який має такого поета, як Шевченко, і таку вічну книгу, як “Кобзар”, безсмертний.

202-гу річницю від дня народження Тараса Шевченка у НВК “Великобірківська ЗОШ I-III ступенів-гімназія імені Степана Балея” відзначали під назвою “Вінок Кобзареві”. Літературно — музичну композицію підготували учні 5-Б та 9-Б класів разом із своїми класними керівниками Наталією Іванівною Грицан та Анною Євгенівною Жук. Ведучими дійства були Анастасія Манза та учень 9-Б класу Віталій Пашин. Слово Кобзаря лунало зі сцени із уст п'ятикласників. До глядачів промовляв Тарас, роль якого зіграв учень 5-Б класу Максим Чубко. Дарував присутнім свій

Учні 5-Б та 9-Б класів НВК “Великобірківська ЗОШ I-III ступенів-гімназія імені Степана Балея” з педагогами під час літературно-музичної композиції “Вінок Кобзареві”.

спів ансамбль “Калиновий цвіт”, керівником якого є учитель музичного мистецтва Наталія Грицан. Поділяється ансамбль на дві групи — старшу і молодшу. Старша група, яка налічує 15 учасників, виконала пісню на слова Тараса Шевченка “Ой на горі румен цвіте”. У молодшій групі 25 учасників, і у їхньому виконанні прозвучала пісня на

слова Шевченка “Якби мені черевички”. А ще у виконанні хлопчиків 5-Б класу пролунала пісня на слова Шевченка “Тяжко — важко”, а дівчатка заспівали “Садок вишневий коло хати”. Під час виконання пісень перед глядачами поставали картини українського старовинного побуту: садок, біленька хата, лунав спів солов'я.

Художній світ Шевченкової поезії широко розкрила літературна виставка, яку організувала бібліотекар Великобірківської школи-гімназії Ірина Польчій. Вшанували пам'ять Кобзаря учасники гуртка “Джура” під керівництвом Оксани Юськевич, які поклали квіти до пам'ятника генію у Великих Бірках.

• На самодіяльній сцені

У кращих зразках мистецтва

Легко бути героєм, коли те, що ти робиш, називають подвигом. Незмірно важче тоді, коли твій подвиг назвуть подвигом через десятиліття, ба навіть століття, а за життя відплатять тюрмою, засланням, зневагою, мовчанням. Важко бути героєм, бо справжні герої ніколи не поміщаються у рамки свого життя, вони незмірно більші, тому і йти до них треба довго. Доля великих поетів важка і трагічна, бо вони випереджують свій час, а нащадки впродовж століть не можуть їх наздогнати. Але поети вірять, що світ буде щасливий: “І буде син, і буде мати, і будуть люди на землі...”

“Він був сином мужика, а став володарем у царстві духа. Він був кріпаком, а став велетнем у царстві людської культури. Доля переслідувала його в житті, скільки лиш могла, та вона не зуміла перетворити золота його душі в щастя для нього самого”, — такі слова прозвучали з вуст ведучих урочистостей — педагога Марії Попів і завідуючого клубом Юрія Яворського у клубі с. Малий Ходачків 13 березня. Громадськість села славила простоту і геніальність Кобзаря, його пророцтво і мудрість, самотність і оригінальність.

На початку прозвучали позивні у виконанні трубачів духового оркестру села Малий Ходачків на тему “Рече та стогне Дніпр широкий” (керівник Ярослав Волошин).

Короткий історико-біографічний нарис про Шевченка розповів голова ради старійшин села Михайло Івасечко. “Шевченкова творчість залишила слід у серці кожного українця” — сказав він.

Шевченків образ у кращих зразках мистецтва відтворили ді-

Жіночий вокальний ансамбль клубу с. Малий Ходачків (художній керівник — заслужений працівник культури України, відмінник освіти України Михайло Полюга).

ти, молодь та старше покоління, підтвердивши істину: кожен рядок генія актуальний і сьогодні.

Першим дотиком музики привідкрив завісу у світ Тараса Шевченка жіночий вокальний ансамбль (художній керівник — заслужений працівник культури України, відмінник освіти України Михайло Полюга) з твором “Думи мої”. Особливого колориту свято набуло завдяки виступу молодіжного жіночого вокального ансамблю. Зі сцени прозвучали пісні: “Лети, моя думо”, “Така її доля”, “Україно, нене”, “Ой у полі доріженька”, “Вирушали хлопці”.

У нашому селі є талановиті люди, які не тільки співають, а й пишуть вірші. Серед них — Ольга Лилик. Вона має немалий творчий доробок, в тому числі й на Шевченківську тематику. Один з її віршів прочитала її дочка Ірина

Заблоцька із внуком Олегом. У гості в Малий Ходачків завітав дитячий колектив із села Костянтинівка (художній керівник Олександр Пиндус).

Дитячий блок представили учні школи. Шевченкові вірші декламували учні 11 класу Олена Кузюк та Павло Романишин, учні 4 класу Аня Осаулко та Діана Тихонюк. Зачарувала усіх пісню “Зацвіла в долині” юна артистка Анастасія Раковська. Пісню “Козаки” виконали наймолодші учасники свята — першокласники Олег Балабан та Андрій Пецух. Концерт продовжив фольклорний ансамбль та запалив усіх енергійним виконанням творів. На завершення заходу учасники виконали невмирущий, величний Шевченків “Заповіт”.

У своєму виступі Малоходачківський сільський голова Володимир Береза закликав громад-

ськість бути гідними синами і дочками українського народу: “Наша воля, наша слава не вмере, не загине. От де, люди, наша слава, слава України!”

Свого національного поета Тараса Шевченка народ називає генієм. У день 202-ї річниці від дня народження поета ми промовляємо найкращі слова вдячності та намагаємось глибше розкрити його талант найвищого ступеня. У чому ж феномен цього світового митця? Чому майже через півтора століття після його смерті твори, написані Великим Кобзарем, хвилюють, навчають, тривожать душі?

Сьогодні ми повертаємось обличчям до загальнолюдських цінностей, а отже, й до Шевченка. Він приходить у наш день. Але ми повинні йти в його час. Лише так між нами і ним глибшатиме взаєморозуміння.

Щиро і сердечно вітаємо з днем народження люблячого сина, дорогого брата **Ігоря СМОЛЬНИЦЬКОГО** із села Ступки Тернопільського району.

Хай б'ється джерелом життя бурхливо, Красивим буде весь життєвий шлях, Багатим, щедрим, наче хлібна нива, Чарівним, як мелодія в піснях.
І хай найкращі наші привітання У серці залишають добрий слід, Любові, радості, здоров'я і дерзання, Добра і щастя на багато літ!
З любов'ю — тато Іван, мама Світлана, брат Юрій.

Колектив СПП “Мричко” щиро вітає з 50-річчям с/г робітника **Михайла Петровича ЗАБОЛотноГО**.

Ваш ювілей — поважна дата, Про це нагадувать не слід, Ми щиро хочем побажати Здоров'я, щастя й довгих літ. Нехай душа у Вас ніколи не старіє, На білій скатертині будуть хліб і сіль, Своім теплом хай завжди сонце гріє, Слова подяки линуť звідусіль.

Щиро вітаємо з днем народження вчителя української мови та літератури Тернопільської ЗОШ I-III ст. №29 **Олександр Степанівну ЧІПАК**.

Всіх благ земних ми Вам бажаєм За вдячу людяну й просту, Всі квіти світу Вам даруєм За щире серце й теплоту. Життя хай радість лиш приносить, А дім — достаток і тепло. Хай доля високо підносить Надії світлої крило.

З повагою — учні 8-А класу Тернопільської ЗОШ I-III ст. №29 та батьки.

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження завідуючу відділенням соціально-побутової адаптації **Марію Степанівну ДАВИДОВУ, Ірину Романівну ГАРКАВЕЦЬ**.

Хай будуть з Вами здоров'я та сила, Хай доля буде ласкава і щира! Щоб ніколи не знали Ви втоми, Хай мир і злагода будуть у домі. Хай Господь дарує надію й тепло На довгі літа, на щастя й добро!

Щиро вітаємо з днем народження акушерку ФАПУ с. Жовтневе **Інну Сергіївну ВОВКАНИН**.

Нехай здоров'я завжди добрим буде, Хай у роботі ладиться усе, За справи добрі хай шанують люди, В сім'ю хай доля затишок несе.

З повагою — завідуюча ФАПУ с. Жовтневе Надія Сисак та завідуюча бібліотекою-філією Ірина Грицай.

Колектив ПП “Агрон” вітає з днем народження сторожа **Віктора Михайловича ПОПІВА**, комірника **Олега Володимировича БУРБУ**, техніка-лаборанта **Тамару Миколаївну ІВАНЧЕНКО**.

Хай б'ється джерелом життя бурхливо, Красивим буде весь життєвий шлях, Прекрасним, щедрим, наче хлібна нива, Чарівним, як мелодія в піснях.

Колектив Великоберезовицької ЗОШ I-III ст. вітає з ювілеєм заступника директора з навчальної роботи **Ірину Михайлівну БОДНАРЧУК**, учителя інформатики **Ольгу Павлівну КОСТЕЦЬКУ**, вчителя англійської мови **Марію Володимирівну ЗАЛІСКОВУ**.

Бажаємо здоров'я міцного, Щастя без краю, Усього найкращого щиро бажаєм. Щоб серця Ваше зіграло тепло, Щоб завжди в душі панувало добро, Краси і наснаги, здоров'я без ліку, І довгого-довгого щедрого віку.